

Splošni pogoji poslovanja
s finančnimi instrumenti
NLB d.d., Ljubljana

Splošni pogoji poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana

Splošni pogoji poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: **splošni pogoji poslovanja**) urejajo medsebojne pravice in obveznosti Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: **Banka**) in stranke pri opravljanju naslednjih investicijskih storitev in poslov ter pomožnih storitev v zvezi s finančnimi instrumenti, ki jih bo Banka opravljala za stranke pod pogoji iz teh splošnih pogojev poslovanja ter morebitnih posebnih dogovorov proti plačilu nadomestila in stroškov v skladu z ustreznimi predpisi ter s skrbnostjo dobrega strokovnjaka oziroma dobre borznoposredniške družbe:

- borzno posredovanje (sprejemanje in posredovanje ali izvrševanje naročil),
- poslovanje za svoj račun,
- gospodarjenje s sredstvi strank,
- investicijsko svetovanje,
- vodenje računov nematerializiranih finančnih instrumentov,
- izvedba prvih prodaj brez obveznosti odkupa ter pomožne storitve,
- izvedba prvih prodaj z obveznostjo odkupa ter pomožne storitve,
- svetovanje in storitve v zvezi z združitvijo in nakupi podjetij.

Priloge teh splošnih pogojev poslovanja so:

- Informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov,
- Informacija o Banki in investicijskih storitvah Banke,
- Informacija o finančnih instrumentih NLB d.d. in s temi instrumenti povezanih tveganj,
- Informacija o razvrščanju strank NLB d.d.,
- Izvleček iz Tarife NLB d.d.

Banka posluje s finančnimi instrumenti, kot so navedeni v 7. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 67/07, in morebitne spremembe, v nadaljevanju: **ZTFI**).

Banka stranko opozarja, da se finančni instrumenti ne štejejo za denarne depozite pri Banki in da je za terjatve stranke, ki izhajajo iz razmerij v zvezi z denarnimi depoziti stranke pri Banki, vzpostavljen sistem jamstva za denarne vloge pri Banki.

Terjatve iz razmerji v zvezi s finančnimi instrumenti in opravljanjem investicijskih storitev in poslov zapadejo pod sistem jamstva za terjatve vlagateljev.

Banka upravlja nasprotja interesov v skladu z ustreznimi predpisi in svojimi ukrepi oziroma Politiko upravljanja nasprotij interesov pri opravljanju investicijskih storitev in poslov NLB d.d. (v nadaljevanju: **Politika upravljanja nasprotij interesov NLB d.d.**).

Stranka s podpisom pogodbe o opravljanju investicijskih storitev oziroma pogodbe o opravljanju pomožnih investicijskih storitev oziroma pogodbe za sklenitev posla s finančnimi instrumenti oziroma pogodbe, ki pokrivajo trgovanje s finančnimi instrumenti ali pogodbe, kjer Banka pri nudenju investicijske storitve nastopa kot agent ali posluje s finančnimi instrumenti za svoj račun v korist stranke (v nadaljevanju skupno: **pogodba o opravljanju investicijskih storitev**) potrjuje, da se je za sklenitev take pogodbe in vseh dejstvih v zvezi s to pogodbo odločila sama. Pogodbe o opravljanju investicijskih storitev med drugim so: pogodbe o borznem posredovanju ali pogodbe o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev ali pogodbe o gospodarjenju s sredstvi strank ali pogodbe o investicijskem svetovanju ali pogodbe o svetovanju v zvezi z združitvijo in nakupi podjetij ali pogodbe o izvedbi prvih prodaj z/brez obveznosti odkupa ali pogodbe o okvirnih pogojih sklepanja terminskih poslov ali krovne pogodbe za poslovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti in druge.

Banka pred sklenitvijo pogodbe o opravljanju investicijskih storitev v skladu z ustreznimi predpisi na zanesljiv način preveri identiteto stranke.

Splošni pogoji poslovanja so sestavni del pogodbe o opravljanju investicijskih storitev in se ne uporabljajo pri poslovanju na podlagi skrbniške pogodbe ter niso njen sestavni del.

Primernim nasprotnim strankam Banka ne zagotavlja izvrševanja naročil pod najugodnejšimi pogoji za stranko v skladu ZTFI. Politika izvrševanja naročil strank NLB d.d. se ne uporablja pri investicijskih storitvah in poslih, pri

katerih je stranka razvrščena, kot primerna nasprotna stranka. Banka splošnih pogojev poslovanja ni dolžna predložiti primernim nasprotnim strankam. Kjer se splošni pogoji poslovanja sklicujejo na Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d., se splošni pogoji poslovanja za primerne nasprotne stranke ne uporabljajo.

I. Razvrstitev strank

1. člen – Razvrstitev strank in pojasnilne obveznosti

Banka stranke pri opravljanju zgoraj navedenih investicijskih storitev in poslov obravnava kot neprofesionalne, profesionalne ali/in primerne nasprotne stranke v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d.

Banka stranko izrecno opozarja, da pred izvršitvijo oziroma posredovanjem naročila profesionalne stranke Banka v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d. ne preverja strankinega znanja in izkušenj. Enako velja, kadar Banka izvršuje oziroma posreduje naročilo neprofesionalne stranke na strankino pobudo in se naročilo stranke nanaša na naslednje finančne instrumente:

- na delnice, ki so uvrščene v trgovanje na organiziranem trgu ali na enakovrednem trgu v tretji državi,
- na instrumente denarnega trga,
- na obveznice in druge oblike dolžniških finančnih instrumentov, razen tistih, ki imajo značilnost izvedenih finančnih instrumentov,
- na enote kolektivnih naložbenih podjetij UCITS ali
- na druge nezapletene finančne instrumente.

II. Tveganja

2. člen – Tveganja in odgovornost Banke

Naložbe v finančne instrumente so tvegane, zato stranka potrjuje, da se zaveda in sprejema tveganje, da se lahko zaradi tržnih gibanj in drugih dejavnikov, ki vplivajo na trg finančnih instrumentov, na katere Banka nima vpliva, vrednost finančnih instrumentov, ki so predmet teh splošnih pogojev poslovanja, nepričakovano spremeni.

Tveganja so podrobneje opredeljena v informaciji o finančnih instrumentih, ki je priloga teh splošnih pogojev poslovanja.

Banka ne jamči stranki za donosnost finančnih instrumentov in ne odgovarja stranki ali kateri koli drugi osebi za morebitno neposredno ali posredno škodo, obveznosti in/ali izgubo, nastalo zaradi izvrševanja teh splošnih pogojev poslovanja in pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, razen v primerih, določenih s temi splošnimi pogoji poslovanja ali navedenimi pogodbami. Banka prav tako ne prevzema odgovornosti za posledice strankinih odločitev v zvezi z navedenimi pogodbami niti za morebitno škodo, stroške ali druge obveznosti, ki bi jih stranka utrpela v posledici izvrševanja storitev Banke po pogodbah o opravljanju investicijskih storitev zaradi napačnih ali nepopolnih podatkov in/ali informacij, posredovanih Banki, na podlagi katerih je Banka stranko obravnavala v skladu z določili Politike razvrščanja strank NLB d.d. oziroma Politike izvrševanja naročil strank NLB d.d. oziroma je za stranko na tej podlagi izvedla eno ali več storitev ali poslov po teh splošnih pogojih poslovanja, razen v primeru naklepa ali velike malomarnosti Banke.

3. člen – Sistem jamstva za terjatve vlagateljev

Banka jamstva za terjatve vlagateljev zagotavlja strankam v skladu s sistemom jamstva za terjatve vlagateljev, ki je priloga teh splošnih pogojev poslovanja. Terjatve profesionalnih strank niso zajamčene, prav tako niso zajamčene terjatve profesionalnih strank, ki so v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d. zahtevale neprofesionalno obravnavo.

III. Definicije

4. člen – Definicije

V teh splošnih pogojih poslovanja imajo uporabljeni izrazi pomen, kot ga opredeljuje vsakokrat veljavni ZTFI, če v posameznem primeru iz besedila teh splošnih pogojev poslovanja ne izhaja drugače.

POOBLAŠČENA OSEBA

Je v pogodbah o opravljanju investicijskih storitev določena oseba v Banki, ki je upravičena prejemati in posredovati oziroma dajati obvestila.

SKLEP ali TARIFA NLB d.d.

Je vsakokrat veljavna tarifa oziroma sklep Uprave Banke oziroma drug akt Banke z bistveno enako vsebino.

USTREZNI PREDPISI

So vsakokrat na območju Republike Slovenije in/ali kraju (oziroma instituciji) opravljanja storitev in poslov s finančnimi instrumenti veljavni zakonski in podzakonski akti, pravila, politike oziroma postopki, ki urejajo poslovanje s finančnimi instrumenti.

TUJA VALUTA

Je valuta, različna od eura, sprejemljiva za Banko.

DELOVNI DAN

Je dan (razen sobot, nedelj in praznikov), v katerem posluje Banka, če splošni pogoji poslovanja oziroma pogodba o opravljanju investicijskih storitev ne določajo drugače.

ORGANIZIRAN TRG

Je borzni trg ali drug organiziran trg v RS ali drugi državi članici ali tretji državi, ki ga vodi oziroma upravlja določena oseba in ki ima naslednje značilnosti:

1. v tem sistemu in v skladu z vnaprej določenimi pravili se povezuje ali omogoča povezovanje interesov glede prodaje ali nakupa finančnih instrumentov številnih tretjih oseb tako, da se sklenejo pravni posli v zvezi s finančnim instrumentom, ki je uvrščen v trgovanje po njegovih pravilih oziroma sistemih tega trga,
2. ima dovoljenje pristojnega nadzornega organa,
3. deluje redno in v skladu s pogoji ZTFI, določenimi za borzni trg.

VEČSTRANSKI SISTEM TRGOVANJA (MTF)

Je večstranski sistem, ki ga vodi oziroma upravlja investicijsko podjetje ali upravljaec organiziranega trga (upravljaec MTF) in ki v tem sistemu v skladu z vnaprej določenimi pravili povezuje interese glede prodaje in nakupa finančnih instrumentov številnih tretjih oseb tako, da se sklene pravni posel glede finančnega instrumenta v skladu s posebnimi pravili ZTFI.

CENTRALNI REGISTER

Centralni register nematerializiranih vrednostnih papirjev je centralna informatizirana baza podatkov, v katero se vpisujejo pravice iz nematerializiranih vrednostnih papirjev, vsakokratni imetniki teh pravic ter morebitne pravice tretjih oseb na vrednostnih papirjih. Centralni register ima položaj centralnega depoja.

CENTRALNI DEPO

Je centralni register ali druga evidenca imetnikov nematerializiranih finančnih instrumentov:

1. ki jo vodi posamezna oseba (centralni depozitar) v skladu s predpisi države, na območju katere je ustanovljen ta depo, in
2. vpisi v katero imajo pravne učinke neposredno v razmerju do izdajatelja teh finančnih instrumentov in do tretjih oseb, tako da se imetnik računa, pri katerem so vpisani ti finančni instrumenti, šteje za zakonitega imetnika teh finančnih instrumentov.

KDD

Je centralna klirinškodopotna družba (delniška družba), ki vodi centralni register v Republiki Sloveniji.

PODDEPO

Je evidenca imetnikov nematerializiranih finančnih instrumentov:

1. ki ni centralni depo,
 2. ki jo vodi borznoposredniška družba, banka, investicijsko podjetje ali druga oseba (poddepozitar) v skladu s predpisi države, na območju katere je ustanovljen ta poddepo,
 3. vpisi v katero nimajo pravnih učinkov neposredno v razmerju do izdajatelja teh finančnih instrumentov in centralnega depozitarja in
 4. vpisi v evidenco imajo pravne učinke v razmerju do poddepozitarja, tako da v tem razmerju z vpisom v poddepo nastane pravica stranke zahtevati od poddepozitarja, da za njen račun uresničuje pravice iz teh finančnih instrumentov in da po njenem nalogu za njen račun razpolaga s temi finančnimi instrumenti.
- Prek poddepoja ali računa Banke se za račun strank vodijo finančni instrumenti strank v centralnem depoju.

PRAVILA PODDEPOJA

Za pravila o vodenju poddepojev, na katera se sklicujejo ti splošni pogoji poslovanja, se štejejo vsakokrat veljavna pravila, ki so pripravljena ali sprejeta v okviru Združenja članov borze vrednostnih papirjev in so začela veljati hkrati z uveljavitvijo teh splošnih pogojev poslovanja.

IV. Poslovanje za svoj račun

5. člen – Poslovanje za svoj račun in kotacija

V primerih, ko Banka posluje za svoj račun in objavlja cene finančnih instrumentov (kotacija cene) oziroma oblikuje cene na podlagi zahteve stranke (zaposilo za kotacijo cene), ne sprejema in posreduje naročil ter ne izvršuje naročil pod najugodnejšimi pogoji za stranko skladno z ZTFI, saj je posel sklenjen, ko stranka sprejme kotirano ceno. Enako velja za vse ostale posle med Banko in stranko, ki so sklenjeni, ko stranka sprejme ponudbo.

V. Borzno posredovanje

Naročila za nakup in/ali prodajo finančnih instrumentov

6. člen – Mesta prejemanja naročil

Stranka lahko oddaja naročila Banki v poslovalnici, ki izvršuje naročila strank.

Stranka lahko odda pisno naročilo tudi v poslovalnici Banke, ki ne izvršuje naročil stranke, ali v poslovalnici druge pravne osebe, ki v imenu in za račun Banke prejema naročila, v okviru poslovnega časa posamezne poslovalnice.

Če stranka odda naročilo na način iz drugega odstavka tega člena, se mora v taki poslovalnici osebno oglasiti.

Naročilo mora biti posredovano v poslovalnico, ki izvršuje naročila strank v roku 3 delovnih dni, odkar ga je stranka oddala poslovalnici, ki ne izvršuje naročil. Šteje se, da je naročilo prejeto, ko ga Banka prejme v poslovalnici, ki izvršuje naročila.

7. člen – Potrđilo o prejemu, preklicu ali spremembi naročila

Banka stranko obvešča o prejemu, preklicu ali spremembi naročila v skladu z ustreznimi predpisi.

Banka je dolžna izvršiti naročilo, ko sta izpolnjena oba naslednja pogoja: (i) Banka je prejela naročilo, kakor to določa zadnji odstavek prejšnjega člena, in (ii) Banka ni pravočasno poslala stranki obvestila o odklonitvi sprejema naročila v skladu z ustreznimi predpisi in z 12. členom teh splošnih pogojev poslovanja.

Banka sme po lastni presoji odločiti, da pri posameznem nakupnem naročilu ne bo zahtevala predujma, če o tem izrecno obvesti stranko.

8. člen – Način oddaje naročil

Stranka lahko oddaja naročila po telefonu ali v pisni obliki. Pri tem se za pisno obliko šteje tudi, če stranka v poslovalnici osebno izpolni ustrezeni obrazec o oddaji naročila.

Pred sprejemom prvega strankinega naročila skleneta Banka in stranka pogodbo o borznem posredovanju v pisni obliki, katere sestavni del so ti splošni pogoji poslovanja.

V primeru iz prejšnjega odstavka in v povezavi z določbami tega poglavja se šteje, da je nakupno oziroma prodajno naročilo, ki ga stranka odda Banki sočasno s sklenitvijo pogodbe iz prejšnjega odstavka, oddano Banki v trenutku odprtja računa nematerializiranih vrednostnih papirjev.

9. člen – Nemožnost otvoritve računa

Če Banka na podlagi sklenjene pogodbe o borznem posredovanju iz katerega koli razloga, ki je na strani stranke, pri KDD ne bo mogla odpreti računa nematerializiranih vrednostnih papirjev skladno s 24. členom teh splošnih pogojev poslovanja, se šteje, da vsako nakupno oziroma prodajno naročilo, ki ga stranka odda Banki sočasno s sklenitvijo pogodbe iz prejšnjega odstavka, ni bilo prejeto.

10. člen – Uporaba gesel

Pri oddaji naročila po telefonu mora stranka poleg podatkov, določenih s pogodbo o borznem posredovanju, Banki (oziroma borznemu posredniku) posredovati geslo. Geslo je sestavljeno iz niza 8 (osmih) črk slovenske abecede ali števil (v nadaljevanju: **geslo**). Pravilno geslo, ki ga posreduje stranka, predstavlja pogoj za prejem in izvršitev naročila, ki ga stranka odda po telefonu.

Stranka si izbere geslo, ki ga posreduje Banki s podpisano »Izjavo o pridobitvi gesla za oddajo naročil prek telefona«, ki jo stranka izpolni in podpiše osebno v prostorih oziroma poslovalnicah Banke ali druge pravne osebe, ki v imenu in za račun Banke prejema naročila strank.

Stranka je ves čas veljavnosti pogodbe o borznem posredovanju dolžna skrbeti za tajnost svojega gesla in sama odgovarja za vse posledice, ki nastanejo, če tretja oseba pride do gesla in ga zlorabi.

Če stranka ugotovi, da je za njeno geslo ali posamezne znake, ki so sestavni del gesla, neupravičeno izvedela tretja oseba, je zavezana o tem nemudoma obvestiti Banko, ki nemudoma izvede vse potrebno za blokado uporabe gesla in stranki pošlje obvestilo o blokadi gesla. Stranka pridobi novo geslo na način iz drugega odstavka tega člena. Banka ravna v skladu s tem odstavkom tudi, kadar se ugotovi sum, da geslo zlorablja tretja oseba.

Če Banka ugotovi obstoj suma, da stranka zlorablja geslo, nemudoma izvede vse potrebno za blokado uporabe gesla, stranki posreduje obrazloženo obvestilo o blokadi uporabe gesla in o sumu zlorabe gesla obvesti pristojne državne organe.

V primeru iz četrtega in petega odstavka tega člena stranka nosi vse stroške v zvezi s postopkom blokade in pridobitve novega gesla. Banka ima v primeru iz četrtega in petega odstavka tega člena pravico od stranke zahtevati povrnitev morebitne nastale škode in/ali brez posebnega odpovednega roka odpovedati pogodbo o borznem posredovanju.

11. člen – Vsebina naročila

Stranka z naročilom iz 6. člena teh splošnih pogojev poslovanja, ki ga posreduje Banki na način in v obliki, določeni v pogodbi o borznem posredovanju, določi zlasti:

- vrsto naročila (prodajno, nakupno),
- vrsto finančnega instrumenta,
- oznako in/ali izdajatelja finančnega instrumenta,
- količino finančnega instrumenta,
- tip naročila,
- rok veljavnosti naročila,
- druge sestavine, ki omogočajo razlikovanje finančnih instrumentov z enakimi lastnostmi iz prejšnjih alinej tega člena (na primer serijska številka ali oznaka serije).

12. člen – Sprememba, preklic in odklonitev sprejema naročila

Če stranka, potem ko prejme naročilo Banke, spremeni ceno, količino ali katerega od drugih elementov naročila, se šteje, da je preklicala prvotno naročilo in izdala novo naročilo. Stranka lahko svoje naročilo spremeni ali prekliče le, če prvotno naročilo še ni bilo izvršeno. Banka ima pravico do plačila manipulativnih stroškov za neizvršeno naročilo.

Banka ima pravico odkloniti sprejem naročila, če bi bilo po njenem mnenju naročilo oziroma njegova izvršitev v nasprotju z ustreznimi predpisi, temi splošnimi pogoji poslovanja ali s poslovno politiko Banke in če stranka ni zagotovila potrebne količine finančnih instrumentov za izvršitev prodajnega naročila oziroma predujma za izvršitev nakupnega naročila.

Banka o odklonitvi sprejema naročila iz prejšnjega odstavka stranko obvesti:

- a) če ga zavrne, zato ker ni bil plačan predujem: takoj potem ko je lahko v razumnem času, potrebnem za tako preveritev, preverila, da pri nakupnem naročilu ni bil plačan predujem, kot je to predvideno v 17. členu teh splošnih pogojev poslovanja, oziroma
- b) če ga zavrne zato, ker niso zagotovljeni finančni instrumenti: takoj potem ko je lahko v razumnem času, potrebnem za tako preveritev, preverila, da pri prodajnem naročilu na računu stranke ni zadostne količine finančnih instrumentov za izvršitev naročila oziroma da morebitnega naloga za prenos finančnih instrumentov med računi istega imetnika ni mogoče izvršiti,
- c) če ga zavrne iz drugih razlogov: takoj po prejemu naročila v poslovalnici, ki izvršuje naročila.

Banka stranki ni dolžna dokazovati, da je naročilo v nasprotju s poslovno politiko Banke.

Banka ni dolžna stranki poslati obvestila o odklonitvi sprejema naročila, preden se naročilo po teh splošnih pogojih poslovanja šteje za prejeto.

Vrste naročil

13. člen – Vrste naročil, določene s predpisi trga

Stranka lahko odda Banki naročila, določena s splošnimi akti borze oziroma predpisi trga, na katerem bo naročilo stranke izvršeno:

- glede na vrsto transakcije: nakupno oziroma prodajno naročilo,
- glede na ceno: tržno, s preudarkom, omejeno z navedbo cene,
- glede na mesto izvršitve,
- glede na količino,
- glede na čas veljavnosti naročila: dnevno, odprto in terminsko naročilo.

14. člen – Tržno naročilo in naročilo s preudarkom

Tržno naročilo:

Stranka ne postavlja cenovnih omejitev pri nakupu ali prodaji finančnih instrumentov, pri čemer se naročilo lahko izvrši v skladu s pravili organiziranega trga, poslovnimi običaji in Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d.

po tržnih pogojih v trenutku, ko je naročilo vneseno v trgovalni sistem oziroma pride na trg, (i) če so izpolnjeni strankini pogoji za izvršitev naročila in (ii) če je naročilo takrat mogoče izvršiti.

Naročilo s preudarkom:

- Stranka ne postavlja cenovnih omejitev pri nakupu ali prodaji finančnih instrumentov, pri čemer se naročilo izvrši po ceni, ki je v presoji Banke.
- Naročilu s preudarkom preneha veljavnost, ko poteče dan oddaje.

15. člen – Omejeno naročilo

V poslovalnicah, ki ne izvršujejo naročil, je mogoče oddati le tržno naročilo, omejeno dnevno naročilo in omejeno terminsko naročilo.

Omejeno dnevno naročilo je naročilo, ki mora biti izvršeno na dan prejema naročila, in sicer do izteka časa trgovanja na organiziranem trgu oziroma do izteka delovnega dne na neorganiziranem trgu.

Omejeno terminsko naročilo je naročilo, ki mora biti izvršeno v določenem roku od prejema naročila, daljšem od izteka dneva prejema naročila.

16. člen – Način sprejemanja, posredovanja in izvrševanja naročil strank in vodenje evidenc

Banka sprejema, posreduje in izvršuje naročila strank v skladu s Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d., drugimi ustreznimi predpisi ter pravili, ki veljajo na tistem trgu, na katerem je finančni instrument, ki je predmet naročila, uvrščen v trgovanje.

Banka naročilo stranke izvrši tako, kot se glasi, in naročila strank enake vrste izvršuje po vrstnem redu njihovega sprejema.

Vsa naročila strank se evidentirajo v skladu z ustreznimi predpisi.

Preudajem

17. člen – Nakazilo preudajma

Stranka se zaveže zagotoviti in nakazati denarna sredstva (preudajem) pred oddajo nakupnega naročila, ki ga ob vsakokratnem naročilu glede na vrsto naročila in razmere na trgu določi pooblaščen oseba Banke. Če v posameznem primeru višina preudajma ni bila posebej določena, se šteje, da mora biti dano v višini 110 odstotkov vrednosti naročila. Banka ni dolžna preveriti, ali je stranka zagotovila zahtevani preudajem.

V obvestilu stranki o opravljenem poslu iz 23. člena teh splošnih pogojev poslovanja je znesek preudajma, evidentiran na računu na dan nakupa finančnih instrumentov, vključen v vsakokratno stanje na računu, iz katerega se poravnajo strankine obveznosti.

Stranki sta sporazumni, da se iz navedenega preudajma prednostno poplačajo terjatve Banke do stranke, izhajajoče iz teh splošnih pogojev poslovanja in pogodbe o borznem posredovanju.

18. člen – Neizkoriščeni preudajem

Preudajem oziroma neizkoriščeni preudajem se ne šteje kot depozit in se ne obrestuje.

Kupnina

19. člen – Plačilo kupnine Banki

Če je stranka skladno s 17. členom teh splošnih pogojev poslovanja plačala Banki preudajem za izpolnitev denarnih obveznosti iz nakupnega naročila, se znesek kupnine poravna iz zneska preudajma. Če Banka preudajma v skladu tretjim odstavkom 7. člena ni zahtevala ali če znesek preudajma ne bi zadostoval za poravnavo denarnih obveznosti iz nakupa finančnih instrumentov, je stranka dolžna na dan, naveden v obvestilu Banke o nakupu finančnih instrumentov, nakazati Banki kupnino oziroma razliko med preudajmom in zneskom kupnine na njen račun iz pogodbe o borznem posredovanju, če se stranka in Banka ne dogovorita drugače.

Če ima stranka pri Banki odprt transakcijski račun, lahko Banka plačila vseh denarnih zneskov iz prvega odstavka tega člena izvrši v breme transakcijskega računa stranke in o tem stranko pisno obvesti.

20. člen – Nakazilo kupnine stranki

Banka se zaveže po poravnavi obveznosti nakazati znesek prejete kupnine iz izvršenega prodajnega naročila, zmanjšan za odbitke po teh splošnih pogojih poslovanja ter pogodbi o borznem posredovanju, na strankin račun

iz pogodbe o borznem posredovanju naslednji delovni dan, šteto od prejema kupnine iz izvršenega naročila, če se stranka in Banka ne dogovorita drugače.

Prenos finančnih instrumentov

21. člen – Prenos nematerializiranih finančnih instrumentov

Banka se zaveže, da bo pri borznem posredovanju v Republiki Sloveniji pri nakupnem naročilu za nematerializirane vrednostne papirje in druge finančne instrumente v skladu z ustreznimi predpisi, ki urejajo izpolnitev obveznosti iz izvršenih naročil na trgu finančnih instrumentov v Republiki Sloveniji, opravila vse potrebne ukrepe, da se bodo na dan poravnave obveznosti iz izvršenega nakupnega naročila finančni instrumenti prenesli na račun finančnih instrumentov te stranke.

22. člen – Prenos materializiranih vrednostnih papirjev

Banka se zaveže, da bo pri borznem posredovanju v Republiki Sloveniji pri izvršitvi nakupnega naročila za materializirane vrednostne papirje, (i) ki niso v zbirni hrambi pri KDD, te papirje izročila stranki v roku dveh delovnih dni, potem ko jih prejme od prodajalca, (ii) ki so v zbirni hrambi pri KDD, v skladu s pravili KDD storila vse potrebno, da se bodo na dan poravnave obveznosti iz izvršenega nakupnega naročila finančni instrumenti prenesli stranki na način, predpisan s pravili KDD.

Obračun o opravljenem poslu

23. člen – Posredovanje obračuna

Banka stranki posreduje obračun opravljenega posla v skladu z ustreznimi predpisi in pogodbo o borznem posredovanju.

Vodenje računov finančnih instrumentov

24. člen – Vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev pri KDD

Banka v skladu z ustreznimi predpisi ter pogodbo o borznem posredovanju oziroma pogodbo o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev odpira, vodi in zapira račune vrednostnih papirjev.

Banka je dolžna odpreti račun iz prvega odstavka tega člena najpozneje v treh delovnih dneh po sklenitvi pogodbe o borznem posredovanju oziroma pogodbe o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev.

Banka je dolžna odpreti račun iz prejšnjega odstavka tega člena le, če so vsi podatki oziroma vsi osebni podatki o imetniku in upravičencu, navedeni v pogodbi o borznem posredovanju oziroma v pogodbi o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev, usklajeni s podatki pri KDD, vključno z davčno številko.

Banka ni dolžna upoštevati nalogov stranke glede preknjižbe vrednostnih papirjev ali vpisa pravic tretjih oseb, če na računu nematerializiranih vrednostnih papirjev pri KDD ni dovolj ustreznih vrednostnih papirjev.

25. člen – Pogodba o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev

Pogodbena razmerja v zvezi s storitvijo vodenja računov nematerializiranih vrednostnih papirjev med stranko in Banko se pri vodenju računov pri KDD uredijo v posebni pogodbi o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki je sestavni del pogodbe o borznem posredovanju.

Banka ne uresničuje glasovalnih pravic iz nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki jih vodi za račun stranke.

26. člen – Zaprtje računa vrednostnih papirjev, hramba in glasovalne pravice

Če na strankinem računu vrednostnih papirjev več kot eno leto ni nobenega vrednostnega papirja, je Banka strankin račun vrednostnih papirjev upravičena zapreti.

Banka v skladu z ustreznimi predpisi ter pogodbo o hrambi vrednostnih papirjev oziroma pogodbo o borznem posredovanju opravlja storitev hrambe vrednostnih papirjev.

Banka ne uresničuje glasovalnih pravic iz materializiranih vrednostnih papirjev, ki so v hrambi pri Banki.

27. člen – Pogodba o hrambi vrednostnih papirjev

Pogodbena razmerja v zvezi s storitvijo hrambe vrednostnih papirjev med stranko in Banko se za hrambo vrednostnih papirjev pri Banki uredijo v posebni pogodbi o hrambi vrednostnih papirjev, ki je sestavni del pogodbe o borznem posredovanju.

Nasprotje interesov

28. člen – Upravljanje nasprotij interesov

Banka upravlja nasprotja interesov med strankami ter med Banko in strankami v skladu z ustreznimi predpisi ter svojo Politiko upravljanja nasprotij interesov NLB d.d.

Prenehanje pogodbe o borznem posredovanju

29. člen – Prenehanje pogodbe o borznem posredovanju

Banka bo po prenehanju pogodbe o borznem posredovanju, po poplačilu vseh svojih terjatev do stranke, kot to določajo ti splošni pogoji poslovanja in pogodba o borznem posredovanju, ter na način in pod pogoji, ki jih določajo ustrezni predpisi:

- finančne instrumente, ki jih ima na dan prenehanja pogodbe o borznem posredovanju za strankin račun, (i) prenesla na račun, ki ga določi in sporoči Banki stranka, oziroma (ii) pri materializiranih vrednostnih papirjih izročila stranki oziroma osebi, ki jo določi stranka, oziroma storila vse potrebno, da se finančni instrumenti prenesejo oziroma izročijo stranki ali osebi, ki jo določi stranka, na način in pod pogoji, kakor določajo ustrezni predpisi;
- nakazala stranki na njen račun, kot je določen v pogodbi o borznem posredovanju, denarna sredstva, ki jih je do dneva prenehanja navedene pogodbe prejela iz naslova izvršitve prodajnega naročila ali iz naslova prodaje finančnih instrumentov zaradi izterjave terjatev Banke, oziroma do dneva prenehanja navedene pogodbe ni porabila za izvršitev naročila za nakup finančnih instrumentov in jih še ni nakazala na strankin račun, kakor je določen v pogodbi o borznem posredovanju.

Banka bo po poplačilu vseh svojih terjatev do stranke, kot to določajo splošni pogoji poslovanja, izročila stranki na način in pod pogoji iz tega člena tudi tiste strankine finančne instrumente oziroma ji nakazala njena denarna sredstva, ki bi jih prejela po prenehanju pogodbe o borznem posredovanju.

Če Banka v roku sedem delovnih dni od dneva prenehanja pogodbe o borznem posredovanju iz kakršnega koli razloga ne bi mogla izročiti stranki finančnih instrumentov, kakor določa prvi odstavek tega člena, je finančne instrumente, ki jih ima za strankin račun, upravičena prodati in ji po poplačilu vseh stroškov v zvezi s hrambo finančnih instrumentov in prodajo finančnih instrumentov po tem odstavku, po preteku roka iz tega odstavka pa nakazati kupnino na strankin račun, določen v pogodbi o borznem posredovanju.

VI. Investicijsko svetovanje

30. člen – Pogodba o investicijskem svetovanju

Banka izvaja storitve investicijskega svetovanja na podlagi pogodbe o investicijskem svetovanju, katere sestavni del so ti splošni pogoji poslovanja.

Pogodba o investicijskem svetovanju je (i) pogodba, s katero se Banka zavezuje za račun stranke ves čas veljavnosti pogodbe zagotavljati stranki posamezne storitve investicijskega svetovanja v obliki investicijskih nasvetov in osebnih priporočil finančnih instrumentih, z namenom stranki zagotoviti strokovno pomoč pri sprejemanju ekonomsko učinkovitih finančnih odločitev v zvezi z upravljanjem premoženja, ki ga upravlja stranka sama, (ii) pogodba, s katero se Banka zavezuje za račun stranke ves čas veljavnosti pogodbe zagotavljati stranki posamezne storitve investicijskega svetovanja v obliki investicijskih nasvetov in osebnih priporočil, ki med drugim lahko obsegajo izdelavo geografskih analiz, panožnih analiz, analiz podjetja, in morebitne druge storitve, za katere se Banka in stranka posebej dogovorita izključno za namene investicijskega svetovanja zadevni stranki, upoštevaje okoliščine in cilje te stranke, (iii) pogodba, s katero se Banka zavezuje za račun stranke izvesti določene storitve v obliki investicijskih nasvetov, ki po vsebini ne spadajo v sklop storitev iz (i) in (ii) točke tega odstavka.

Stranka in Banka se, glede na obseg in zahtevnost investicijskega svetovanja, ki ga izvaja Banka, dogovorita o plačilu nadomestila in stroškov za storitev investicijskega svetovanja v vsaki posamezni pogodbi iz prejšnjega odstavka tega člena oziroma v skladu z vsakokrat veljavno Tarifo NLB d.d.

Za investicijsko svetovanje se ne štejejo analize in investicijske raziskave, namenjene distribucijskim kanalom in javnosti, in vsako drugo priporočilo, ki se v skladu z ustreznimi predpisi ne šteje za osebno priporočilo.

31. člen – Naročilo stranke na podlagi investicijskega svetovanja

Na podlagi investicijskega svetovanja, kot izhaja iz prejšnjega člena, ali/in na podlagi posvetovanja z Banko, ki sme skladno z ustreznimi predpisi posredovati razpoložljive informacije oziroma podatke o posameznih finančnih instrumentih ali o splošni situaciji na trgu finančnih instrumentov, stranka lahko oblikuje svoje naročilo, pri čemer stranka sama sprejema tveganja in odločitve v zvezi s poslovanjem s finančnimi instrumenti.

VII. Gospodarjenje s sredstvi stranke

32. člen – Pogodba o gospodarjenju s sredstvi stranke, nakupi in prodaje finančnih sredstev ter strankina določna navodila

Banka skladno s pogodbo o gospodarjenju s sredstvi stranke ter z ustreznimi predpisi kupuje in prodaja finančne instrumente za račun stranke ter izvršuje poravnavo obveznosti iz teh poslov. Stranka pooblašča Banko, da upravlja sredstva po lastni presoji, v skladu z investicijsko politiko, kot je določeno v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi stranke, samostojno in brez strankinega soglasja ali navodil, in da daje potrebne izjave oziroma potrdila ter sprejema druge ukrepe, nujne ali priporočljive za gospodarjenje s strankinimi sredstvi. Banka je pri izvrševanju investicijske politike iz pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke upravičena tudi do konverzije katere koli valute na denarnem računu gospodarjenja v tujini ali v RS v skladu s 63. členom teh splošnih pogojev poslovanja.

Za nakupe in prodaje iz prejšnjega odstavka se smiselno uporablja 16. člen teh splošnih pogojev poslovanja.

Banka ne prevzema odgovornosti za posledice strankinih odločitev glede izbire naložbene politike ali za strankina navodila, vendar jih Banka pri opravljanju storitve gospodarjenja s sredstvi stranke upošteva. Banka sme zahtevati od stranke navodilo v pisni obliki.

Ne glede na prejšnji odstavek Banka ne upošteva strankinih določenih navodil:

- (i) ki odstopajo od naložbene politike (pri strankinem naročilu, katerega predmet je pridobitev finančnih instrumentov),
- (ii) če na računu gospodarjenja ni dovolj ustreznih finančnih instrumentov oziroma denarnih sredstev za izvršitev strankinega navodila oziroma če Banka ne bi mogla pravočasno poskrbeti za poravnavo denarnih obveznosti iz strankinega navodila v ustrezni valuti (zaradi predhodno potrebne konverzije valut ali iz drugega utemeljenega razloga).

33. člen – Uresničevanje glasovalnih pravic

Banka uresničuje glasovalne pravice iz delnic strank, ki so v gospodarjenju pri Banki, samo na podlagi pisnega pooblastila stranke za posamezne delnice.

Stranka je dolžna v pisnem pooblastilu iz prejšnjega odstavka Banki podati izrecna določna navodila za uresničevanje glasovalnih pravic iz posamezne delnice.

Banka glasovalnih pravic iz prvega odstavka tega člena ne uresničuje po lastni presoji.

Glasovalne pravice, ki jih Banka uresničuje na podlagi pooblastila iz prvega odstavka in v skladu z navodili iz drugega odstavka tega člena, se ne štejejo za glasovalne pravice Banke.

Nasprotje interesov

34. člen – Upravljanje z nasprotji interesov

Banka upravlja nasprotja interesov med strankami ter med Banko in strankami v skladu z ustreznimi predpisi in svojo Politiko upravljanja nasprotij interesov NLB d.d.

Sklepanje pogodb o bančnih denarnih depozitih

35. člen – Denarni depozit

Banka sme v skladu s pogodbo o gospodarjenju s sredstvi stranke, ustreznimi predpisi in svojimi internimi pravili oziroma poslovno prakso sklepati v svojem imenu in za račun strank pogodbe o bančnih denarnih depozitih.

Stranka se zaveda, da denarni depozit ni finančni instrumenti in se za terjatve strank v zvezi z depoziti ne uporablja sistem jamstva za terjatve vlagateljev v primeru stečaja Banke, temveč sistem jamstva za bančne vloge.

Vodenje računov nematerializiranih finančnih instrumentov

36. člen – Vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev pri KDD

Za vodenje računov nematerializiranih vrednostnih papirjev pri KDD se smiselno uporablja 24. člen teh splošnih pogojev poslovanja.

Pogodba o vodenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev je sestavni del pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke.

37. člen – Vodenje računov finančnih instrumentov v tujini

Banka hrani in vodi sredstva strank gospodarjenja v svojem imenu za račun strank prek posebnega računa Banke pri centralnem depozitarju lokalnega trga ali pri poddepozitarjih Banke v tujini, ki izvajajo hrambo in vodenje teh sredstev na tujem trgu prek svojih poddepozitarjev ali neposredno pri centralnih depozitarjih lokalnega trga v skladu s predpisi in organizacijo vodenja in hrambe posameznega lokalnega trga.

Če lokalna zakonodaja omogoča odprtje in vodenje računov nematerializiranih finančnih instrumentov strank pri centralnem depozitarju, sme stranka zahtevati od Banke odprtje takega računa.

Če se stranka odloči za odprtje in vodenje računa pri centralnem depozitarju, se Banka in stranka o pogojih takega poslovanja dogovorita v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi strank.

Če lokalna zakonodaja omogoča registracijo lastništva končnemu lastniku v knjigi imetnikov finančnih instrumentov, sme stranka zahtevati izvedbo postopkov za vpis lastništva v knjigo imetnikov. Stranka se zaveda, da:

- vsi stroški, ki izvirajo iz organizacije in izvedbe takega vpisa imetništva, bremenijo stranko,
- je Banka upravičena zaračunati svoje manipulativne stroške v zvezi z izvedbo registracije.

38. člen – Poddepo ter tveganja v zvezi z vodenjem finančnih instrumentov v tujini

Banka vzpostavi in vodi poddepo finančnih instrumentov za stranko v skladu s pravili o vodenju poddepoja v okviru lastne analitične evidence za tiste finančne instrumente, ki jih vodi v centralnem depozitu ali prek drugega vmesnega poddepozitarja v svojem imenu in za račun strank.

Za pravila o vodenju poddepojev, na katera se sklicujejo ti splošni pogoji poslovanja, se štejejo vsakokrat veljavna pravila, ki so pripravljena ali sprejeta v okviru Združenja članov borze vrednostnih papirjev in so začela veljati hkrati z uveljavitvijo teh splošnih pogojev poslovanja.

Banka stranko opozarja, da so stroški za primer, ko se finančni instrument vodi v imenu stranke in prek računa stranke, višji, vendar so tveganja manjša.

Banka stranko opozarja, da so stroški za primer, ko se finančni instrument vodi v imenu Banke za račun stranke ter prek računa Banke ali poddepozitarja, nižji, vendar so tveganja večja.

Kadar na podlagi posamezne nacionalne zakonodaje sredstev stranke, ki jih vodi tretja oseba, ni mogoče identificirati ločeno od drugih sredstev, so tveganja za stranko večja.

Če je vodenje računa sredstev stranke predmet zakonodaje v jurisdikciji, ki ni jurisdikcija države članice, se lahko pravice stranke v zvezi s temi sredstvi razlikujejo.

Banka ne bo sklepala pogodbenega odnosa s tretjo osebo, prek katere se vodijo finančni instrumenti in denarna sredstva strank, ki ima pravico unovčenja ali zastavno pravico v zvezi z navedenimi sredstvi, ne more pa Banka odgovarjati za morebitne zakonodajne možnosti uveljavljanja zastav posameznih nacionalnih zakonodaj.

39. člen – Hramba vrednostnih papirjev

Banka skladno z ustreznimi slovenskimi predpisi hrani strankine materializirane vrednostne papirje, ki niso v zbirni hrambi pri KDD oziroma drugem centralnem depozitarju in ki so pri njej v gospodarjenju.

Banka skladno z ustreznimi predpisi hrani strankine materializirane vrednostne papirje, katerih izdajatelj ima sedež zunaj Republike Slovenije in ki so pri njej v gospodarjenju tako, da na način in pod pogoji, ki jih predvidevajo ustrezni predpisi, poskrbi za izročitev oziroma prenos teh vrednostnih papirjev v hrambo osebi, ki v tujini opravlja storitve hrambe vrednostnih papirjev, izdanih kot pisne listine.

Plačila za storitev gospodarjenja

40. člen – Plačila

Za opravljanje storitev gospodarjenja s sredstvi stranke po teh splošnih pogojih poslovanja je Banka upravičena do naslednjih plačil:

(i) nadomestila za gospodarjenje s sredstvi stranke, plačljivo kvartalno, v višini in na način, določen v vsakokrat veljavni Tarifi NLB d.d., če v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi stranke ni določeno drugače,

(ii) morebitnega deleža presežka iz sredstev v gospodarjenju, v višini, kot to določa pogodba o gospodarjenju s sredstvi stranke, z zapadlostjo na dan ovrednotenja morebitnega presežka po teh splošnih pogojih poslovanja, pri

čemer je v znesku presežka, ki pripada Banki na podlagi pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke, že vključen davek na dodano vrednost (DDV),

(iii) stroškov po 62. členu teh splošnih pogojev poslovanja,

(iv) vstopnih in izstopnih stroškov, kot so opredeljeni v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi stranke,

(v) povračila kakršnih koli davkov, taks ali drugih bremen, ki bi jih plačala Banka za račun stranke.

Razpolaganje s sredstvi stranke, ki so predmet gospodarjenja

41. člen – Zahteva za izročitev sredstev v gospodarjenju stranki

Če pogodba o gospodarjenju s sredstvi stranke ali ti splošni pogoji poslovanja ne določajo drugače, se stranka izrecno odpoveduje kakršnim koli zahtevkom do sredstev oziroma razpolaganju s sredstvi, ki jih je prepustila Banki v gospodarjenje, in sicer ves čas trajanja pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke in po njeni veljavnosti, pod pogoji iz teh splošnih pogojev poslovanja.

Stranka je upravičena, da kadar koli, vendar ne pred potekom roka treh mesecev od dneva prve izročitve sredstev v gospodarjenje po pogodbi o gospodarjenju s sredstvi stranke (če navedena pogodba ne določa drugače), pisno zahteva od Banke izročitev oziroma odstop sredstev v deležu ali do celote. Banka je v tem primeru dolžna stranki izročiti oziroma odstopiti, stranka pa sprejeti oziroma prevzeti zahtevana sredstva:

- v petih delovnih dneh od dneva, ko je Banka prejela strankino zahtevo, če stranka zahteva sredstva v taki obliki, v kakršni so v trenutku prejema v gospodarjenje Banke. Domneva se, da stranka zahteva izročitev sredstev v taki obliki, če v zahtevi stranke ni določeno drugače oziroma ni določena vrsta sredstev,
- v desetih delovnih dneh od dneva, ko je Banka prejela strankino zahtevo, če stranka zahteva denarna sredstva (v celoti ali deloma), Banka pa jih v denarni obliki v trenutku prejema zahteve nima v gospodarjenju.

Če stranka zahteva izročitev vseh sredstev v gospodarjenju, se taka zahteva šteje za odpoved pogodbe o gospodarjenju s sredstvi strank. Za vprašanja, povezana z izročitvijo zgolj dela sredstev v gospodarjenju, ki jih ne ureja ta člen, se smiselno uporabljata tudi 44. in 45. člen teh splošnih pogojev poslovanja.

Glede načina izročitve strankinih sredstev se upošteva določba 45. člena teh splošnih pogojev poslovanja.

Stranka v pisni zahtevi iz drugega odstavka tega člena navede svoj osebni račun oziroma drug račun stranke, na katerega naj Banka prenese sredstva stranke, če se ta račun razlikuje od tistega, ki je naveden v pogodbi.

42. člen – Izpolnitev tretje osebe

Če bi tretje osebe izpolnile svoje obveznosti iz poslov, ki jih je Banka sklenila za stranko, neposredno stranki, mora stranka o tem nemudoma obvestiti Banko. V tem primeru se sredstva, ki jih je stranka prejela od tretje osebe, odštejejo od preostalih strankinih sredstev v gospodarjenju pri Banki in se štejejo kot izročitev oziroma odstop deleža sredstev po prejšnjem členu teh splošnih pogojev poslovanja z vsemi pravnimi posledicami, ki iz tega izhajajo.

43. člen – Odpoved pogodbe o gospodarjenju

Odpoved pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke mora biti pisna.

Pri odpovedi pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke v skladu z ustreznimi predpisi na dan zapadlosti obveznosti Banke za izročitev sredstev v gospodarjenju stranki zapadejo v plačilo zadnje kvartalno nadomestilo Banki, morebitni delež presežka iz sredstev v gospodarjenju, ki pripade Banki za zadnje obdobje pred prenehanjem pogodbe, in morebitni izstopni stroški. V takem primeru se izročitev denarnih sredstev in/ali finančnih instrumentov stranki opravi pod pogoji, opisanimi v nadaljevanju.

Če pogodba o gospodarjenju s sredstvi stranke ne določa drugače, je Banka po prenehanju navedene pogodbe dolžna stranki izročiti oziroma odstopiti, stranka pa sprejeti oziroma prevzeti vsa sredstva v gospodarjenju, pri čemer Banka praviloma izroča sredstva v taki obliki, v kakršni so v trenutku, ko stranka prejme pisno odpoved Banke, oziroma v trenutku, ko Banka prejme pisno odpoved stranke. Stranka lahko zahteva izročitev denarnih sredstev, pri čemer Banka upošteva tovrstno zahtevo le, če jo stranka navede v svoji pisni odpovedi ali če ji stranka izroči tovrstno zahtevo v roku petih delovnih dni od dne, ko je stranka prejela pisno odpoved Banke. Banka vrne stranki denarna sredstva, čeprav stranka tega ne zahteva, v rokih, ki jih za vrnitev denarnih sredstev določata 41. in 44. člen teh splošnih pogojev poslovanja, in sicer če Banka od stranke ne dobi pravočasno podatka o računu finančnih instrumentov, kamor naj se prenesejo finančni instrumenti, ki jih ima Banka za strankin račun.

Za potrebe prejšnjega odstavka »pravočasno« pomeni, da je Banka zahtevani podatek prejela v roku petih delovnih dni od: (i) prejema pisne odpovedi pogodbe ali zahteve za izročitev dela sredstev v gospodarjenju stranke ali (ii) dneva, ko je stranka prejela pisno odpoved pogodbe od Banke.

Stranka v pisni odpovedi pogodbe iz prvega odstavka tega člena navede svoj osebni račun oziroma drug račun stranke, na katerega naj Banka prenese sredstva stranke, če se ta račun razlikuje od tistega, ki je naveden v pogodbi.

44. člen – Dospelost sredstev v primeru odpovedi pogodbe o gospodarjenju

Dospelost sredstev iz prejšnjega člena je pet delovnih dni od dneva prejema pisne odpovedi pogodbe katere koli pogodbene stranke, razen kadar stranka pravočasno zahteva denarna sredstva, ki jih Banka v trenutku prejema te zahteve nima v gospodarjenju, ko je dospelost sredstev 10 delovnih dni od dneva prejema pisne odpovedi pogodbe katere koli pogodbene stranke.

Banka sme sredstva v upravljanju vrniti stranki tudi pozneje, kot je določeno v tem členu in v 41. členu splošnih pogojev poslovanja, če to stori zaradi časa, potrebnega za izvedbo poplačila svojih terjatev do stranke iz sredstev v gospodarjenju, kot to določajo ti splošni pogoji oziroma pogodba o gospodarjenju s sredstvi stranke.

Banka izda stranki potrdilo o izplačilu denarnih sredstev oziroma finančnih instrumentov.

45. člen – Zavarovanja Banke ob nemožnosti poplačila terjatev

Banka bo finančne instrumente in/ali denarna sredstva, ki jih ima za strankin račun, tudi tista, ki bi jih prejela po prenehanju pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke, v rokih zapadlosti, kot jih določajo ti splošni pogoji poslovanja, po poplačilu vseh svojih terjatev do stranke, kot to določajo ti splošni pogoji poslovanja oziroma pogodba o gospodarjenju s sredstvi stranke, in na način in pod pogoji, ki jih določajo ustrezni predpisi, prenesla na račun stranke, ki je določen v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi stranke oziroma v pisni zahtevi po izročitvi vseh sredstev v gospodarjenju iz 41. člena teh splošnih pogojev poslovanja ali pisni odpovedi pogodbe iz 43. člena teh splošnih pogojev poslovanja.

Če finančnih instrumentov v roku zapadlosti iz katerega koli razloga, ki ne izvira iz sfere Banke, ni mogoče vrniti stranki na način, določen v prvem odstavku tega člena, jih sme Banka prodati in stranki izplačati denarna sredstva. Banka ni odgovorna za zamudo pri izročitvi sredstev, ki nastane zaradi ravnanja KDD ali drugega centralnega depozitarja ali tujega poddepozitarja, ali za zamudo zaradi ravnanja izvršilnega partnerja Banke oziroma druge osebe, ki jim Banka skladno s Politiko izvrševanja naročil NLB d.d. posreduje naročilo stranke v izvršitev.

Banka stranki vedno vrača sredstva v domači valuti, razen če stranka v svoji pisni odpovedi pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke ali zahtevi za izplačilo denarnih sredstev ne določi drugače.

Presežek sredstev v gospodarjenju

46. člen – Vrednotenje in delitev presežka

Stranki se v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi stranke dogovorita o delitvi morebitnega ustvarjenega presežka sredstev nad izhodiščno vrednostjo portfelja, kot je definirana v nadaljevanju tega člena.

Začetna izhodiščna vrednost portfelja je pred prvo izročitvijo dela sredstev stranki vsota vseh dotedanjih vplačil stranke v portfelj. Na dan zapadlosti izročitve dela sredstev v gospodarjenju in ob vrednotenju presežka, ki se takrat opravi, se po poplačilu vseh terjatev Banke po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja ter pogodbo o gospodarjenju s sredstvi stranke izračuna nova izhodiščna vrednost tako, da se stari izhodiščni vrednosti prišteje presežek, ki pripade stranki. Vsekakor pa se vsakega 31. 12. v koledarskem letu opravi vrednotenje portfelja in se izračuna začetna izhodiščna vrednost portfelja naslednjega koledarskega leta kot vrednost portfelja na dan 31. 12., zmanjšana za vse morebitne odbitke po 40. členu teh splošnih pogojev poslovanja. Vrednotenje in delitev presežka se opravi tudi ob prenehanju pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke med koledarskim letom, in sicer na dan zapadlosti obveznosti Banke za izročitev sredstev v gospodarjenju stranki.

V znesku presežka sredstev v gospodarjenju, ki pripada Banki in je ugotovljen na podlagi prejšnjega odstavka tega člena in pogodbe o gospodarjenju s sredstvi stranke, je že vključen davek na dodano vrednost.

Poročanje o stanju naložb sredstev v gospodarjenju

47. člen – Mesečno poročanje

Banka v skladu z ustreznimi predpisi v vsakem tekočem mesecu stranki pošlje mesečno poročilo o stanju naložb

sredstev na računu gospodarjenja v RS in v tujini, ki vsebuje poročilo o stanju sredstev stranke na zadnji dan preteklega meseca.

Banka in stranka lahko s pogodbo o gospodarjenju s sredstvi stranke dogovorita drugačno obdobje za poročanje, ki pa ne sme biti daljše od kvartalnega obdobja.

48. člen – Kvartal in dospelost na dan, ki ni delovni dan

Za potrebe teh splošnih pogojev poslovanja in pogodbe o gospodarjenju s sredstvi strank pomeni:

- kvartal ali kvartalno obdobje je trimesečno obdobje v tekočem koledarskem letu, in sicer so kvartalna obdobja od 1. 1. do 31. 3., od 1. 4. do 30. 6., od 1. 7. do 30. 9., od 1. 10. do 31. 12., pri čemer pa se prvo kvartalno obdobje vedno šteje od dneva prejema sredstev v gospodarjenje, ki jih mora stranka izročiti v gospodarjenje Banki v pogodbeno določenem roku, do (vključno) dneva izteka tekočega kvartalnega obdobja,
- če dospelost katere koli od obveznosti strank ali Banke po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja ali po navedeni pogodbi zapade na dan, ki ni delovni dan, se šteje, da obveznosti strank in Banke zapadejo naslednji delovni dan.

Izročitev sredstev v gospodarjenje in vrednotenje

49. člen – Dokazila o plačilu oziroma nakazilu

V primeru da stranka v gospodarjenje izroča denarna sredstva, mora stranka Banki predložiti ustrezná dokazila o plačilu oziroma nakazilu sredstev na račun, naveden v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi stranke, Banka pa stranki izda potrdilo o prejemu denarnih sredstev.

Kadar stranka izroča finančne instrumente v gospodarjenje, Banka stranki izda potrdilo o prejemu finančnih instrumentov.

50. člen – Ugotavljanje vrednosti finančnih instrumentov

Vrednost finančnih instrumentov se ugotavlja po naslednjih pravilih:

- za finančne instrumente, s katerimi se trguje na organiziranem trgu finančnih instrumentov v RS po zadnjem enotnem tečaju, določenem na organiziranem trgu v RS,
- za finančne instrumente, s katerimi se trguje na tujem organiziranem trgu finančnih instrumentov po zadnjem zaključnem tečaju, določenem na tujem organiziranem trgu,
- če se z nekim finančnim instrumentom trguje na več organiziranih trgih finančnih instrumentov v RS in/ali tujini, ima Banka pravico sama izbrati za namen vrednotenja enega od teh organiziranih trgov,
- za finančne instrumente, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu finančnih instrumentov po ceni, po kateri se trguje s finančnimi instrumenti, oziroma če cene ni mogoče določiti, po njihovi teoretični vrednosti, ugotovljeni skladno z metodo, ki jo po razumni presoji izbere Banka.

Davki

51. člen – Obdavčevanje dohodkov iz kapitala z davčnim odtegljajem

Banka izvaja obdavčevanje dohodkov iz kapitala v skladu z določili zakona, ki ureja davčni postopek, kot plačnik davka, ki ga dohodek ne bremeni.

Izvajanje obdavčevanja z davčnim odtegljajem v skladu z davčno zakonodajo v RS se ne šteje za izvajanje davčnega svetovanja.

Če davčni organ ugotovi, da plačnik davka davčnega odtegljaja ni odtegnil in plačal ali ga ni odtegnil in plačal pravilno, davčni odtegljaj v delu, ki ni bil odtegnjen, s pripadajočimi dajatvami bremeni plačnika davka, ki ima pravico ta znesek izterjati od davčnega zavezanca, ki mu je bil izplačan dohodek, od katerega davčni odtegljaj ni bil odtegnjen ali ni bil odtegnjen pravilno ali v celoti. Stranka se strinja, da se taka odprava neustrezne obdavčitve poravna v breme stanja stranke v skladu z določili odločbe Davčnega urada Republike Slovenije (DURS), v kateri je obravnavana neustrezna obdavčitev dohodka, s katero Banka bremeni stranko.

52. člen – Administrativne storitve

V zvezi z uveljavljanjem ugodnosti iz sporazumov o izogibanju dvojnega obdavčevanja Banka lahko izvaja administrativne storitve v zvezi z dohodki iz kapitala.

Način izvajanja teh storitev je določen s posebno politiko v zvezi s temi storitvami.

Stroški v zvezi z uveljavljanjem ugodnosti iz sporazumov v celoti bremenijo stranko. Banka je upravičena za opravljenost storitev zaračunati nadomestilo.

VIII. Druge storitve v zvezi s finančnimi instrumenti

53. člen – Pogodbena ureditev pravnih razmerij

Pravna razmerja med stranko in Banko glede izvedbe prvih prodaj brez obveznosti odkupa in pomožnih storitev, izvedbe prvih prodaj z obveznostjo odkupa in pomožnih storitev, svetovanje in storitve v zvezi z združitvijo in nakupi podjetij ter druge investicijske storitve, kjer Banka nastopa kot agent ali posluje s finančnimi instrumenti v korist stranke, se natančneje uredijo z ustreznimi pogodbami o opravljanju investicijskih storitev.

IX. Skupne določbe

Vodenje, hranjenje in posredovanje dokumentacije

54. člen – Pridobivanje in posredovanje podatkov o stranki tretjim osebam

Banka stranko izrecno opozarja, da sme Banka v skladu z ustreznimi predpisi za namen izpolnjevanja obveznosti iz splošnih pogojev poslovanja in posameznih pogodb o opravljanju investicijskih storitev ali v zvezi z njimi in za namen uveljavljanja pravic iz teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in pogodbami zbirati, voditi, obdelovati, hraniti ali posredovati tretjim osebam podatke, povezane s temi splošnimi pogoji poslovanja in posameznimi pogodbami o opravljanju investicijskih storitev ali podatke o stranki, ki jih je Banka pridobila od tretjih oseb.

Stranka s podpisom pogodbe o opravljanju investicijskih storitev izrecno dovoljuje obdelavo podatkov ves čas veljavnosti pogodbe in v skladu z ustreznim zakonom tudi določen čas po njenem prenehanju.

Banka sme brez predhodnega soglasja stranke posredovati informacije in podatke o stranki domačim in tujim državnim in drugim ustreznim regulatornim in sodnim organom za namen preprečevanja prekrškov, kaznivih dejanj in za izpolnjevanje drugih zakonskih zahtev.

55. člen – Pridobivanje podatkov neposredno od stranke

Stranka se zaveže za nemoteno izvrševanje storitev po teh oziroma v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja izročiti oziroma posredovati Banki na njeno zahtevo ustrezno dokumentacijo oziroma informacije, podatke in soglasja. Stranka je dolžna pisno obveščati Banko o vseh okoliščinah, pomembnih za izvrševanje storitev Banke po teh splošnih pogojih poslovanja, med drugim tudi o okoliščinah, pomembnih za razvrstitev stranke v skladu z ZTFI.

Odgovornost, skrbnost in jamstva

56. člen – Odgovornost Banke

Odgovornost Banke pri opravljanju investicijskih storitev po teh splošnih pogojih poslovanja se presoja v skladu z ustreznimi predpisi in standardom skrbnosti dobrega strokovnjaka oziroma dobre borznoposredniške družbe. Banka ne odgovarja stranki ali tretjim osebam za morebitno neposredno ali posredno škodo, obveznosti in/ali izgubo, nastalo zaradi obveznosti, ki jih izpolnjuje Banka po teh splošnih pogojih poslovanja in pogodbah o opravljanju investicijskih storitev, razen pri njenem naklepem ravnanju ali veliki malomarnosti, katerih vsebina se presoja skladno s standardom skrbnosti dobrega strokovnjaka oziroma dobre borznoposredniške družbe.

Stranka se zavezuje nadomestiti oziroma plačati Banki vsako škodo in stroške in jo oprostiti vseh obveznosti – nastalih Banki v razmerju do katerih koli oseb – ki so posledica opravljanja storitev po teh splošnih pogojih poslovanja in pogodbah o opravljanju investicijskih storitev, razen pri naklepem ravnanju ali veliki malomarnosti Banke, ki se presoja v skladu s prvim odstavkom tega člena.

57. člen – Višja sila in ravnanje tretjih oseb

Banka ne odgovarja za ravnanja, opustitve in posledice takih ravnanj in opustitev, ki so delno ali v celoti posledica dogodkov ali situacij, na katere Banka ni mogla vplivati, vključno z nedelovanjem telekomunikacijskih sredstev, nepravilnostmi v delovanju sistemov na trgih finančnih instrumentov, ravnanjem tretjih oseb, kot so KDD, centralni depozitarji, poddepozitarji, izvršilni partnerji in drugi.

Banka ne odgovarja za ravnanja, opustitve in posledice takih ravnanj in opustitev, ki jih izvrši Banka, in za morebitno škodo, stroške ali druge obveznosti, nastale stranki (i) če morda stranki ali Banki ne deluje dostop do spleta in/ali (ii) če stranka ne pregleda dohodne spletne pošte in/ali (iii) če nastane okvara oziroma ne deluje strojna

ali programska oprema Banke oziroma stranke iz katerega koli razloga, ki utegne zlasti (a ne izključno) povzročiti, da Banka oziroma stranka ne prejme katerega koli sporočila ali drugega pisanja Banke oziroma stranke, ki ga prek spleta Banka in stranka posredujeta druga drugi.

58. člen – Jamstva stranke

Stranka s podpisom katere koli pogodbe o opravljanju investicijskih storitev potrjuje in jamči:

- da je upravičena in sposobna za sklepanje pogodb ter poslov v zvezi s posamezno pogodbo in
- da je pridobila vsa morebitna soglasja in dovoljenja za sklepanje posamezne pogodbe in poslov v zvezi s to pogodbo, oziroma če veljajo zanjo kakšne omejitve, da bo poslovala v mejah omejitev,
- da sklenitev poslov v zvezi s posamezno pogodbo in posamezna pogodba ne nasprotuje njenim morebitnim ustanovitvenim aktom in statutu oziroma pogodbenim aktom, ki jih je sklenila s tretjimi osebami,
- da je Banko seznanila z vsemi dejstvi in podatki, ki so ji bili znani ali bi ji morali biti znani in ki bi lahko vplivali na odločitev Banke o sklenitvi posamezne pogodbe, in da so vsi podatki, ki jih je stranka posredovala Banki v zvezi s posamezno pogodbo ter podatki iz 55. člena, resnični, popolni in se bistveno niso spremenili tudi v času trajanja pogodbenega razmerja.

Če se izkaže, da je stranka posredovala Banki nepopolne in/ali neresnične podatke oziroma stranka Banke ni opozorila na spremembo podatkov, ima Banka pravico do odstopa od pogodbenega razmerja v skladu z ustreznimi predpisi.

59. člen – Prevzem obveznosti Banke

Stranka prevzema od Banke vse obveznosti iz storitev po teh splošnih pogojih poslovanja in pogodbah o opravljanju investicijskih storitev, ki jih je stranka sklenila z Banko.

Izvrševanje naročil strank

60. člen – Soglasje stranke

Stranka s podpisom pogodbe o opravljanju investicijskih storitev potrdi, da se strinja s Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d. in izvrševanjem naročil zunaj organiziranega trga ali večstranskega sistema trgovanja MTF.

61. člen – Izvršilni partner

Banka sme v skladu s temi splošnimi pogoji poslovanja in Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d. naročila strank posredovati izvršilnemu partnerju, s katerim ima Banka sklenjeno pogodbeno razmerje.

Banka je odgovorna le za navodila, ki jih je dala izvršilnemu partnerju, in za njegovo izbiro v skladu z ustreznimi predpisi, razen če je pri izbiri izvršilnega partnerja prejela od stranke navodilo o tem, katerega izvršilnega partnerja naj izbere, v slednjem odgovarja za izbiro stranka.

Seznam izvršilnih partnerjev, katerim Banka posreduje naročila strank, je na spletni strani www.nlb.si in je priloga Politike izvrševanja naročil strank NLB d.d.

Plačila

62. člen – Nadomestilo, stroški in davki

Za opravljanje investicijskih storitev po teh splošnih pogojih poslovanja plača stranka Banki nadomestila in stroške (v nadaljevanju skupaj: plačila), kot so:

- plačila v višini in pod pogoji, določenimi v vsakokrat veljavni Tarifi NLB d.d. ali (če višina stroškov ni določena v Tarifi NLB d.d.) v višini, v kakršni ti stroški dejansko nastanejo, če v teh splošnih pogojih poslovanja oziroma pogodbi o opravljanju investicijskih storitev ni določeno drugače,
- plačila, izhajajoča oziroma povezana s sklenjenimi transakcijami za račun strank (zlasti, a ne izključno) nadomestilo za izvrševanje naročil strank prek izvršilnih partnerjev oziroma oseb, katerim Banka skladno s Politiko izvrševanja naročil NLB d.d. posreduje naročilo stranke v izvršitev, borzna provizija, provizija za storitve KDD oziroma drugega centralnega depozitarja, morebitni davek, takse in druga javna bremena), in sicer takoj, ko je Banka zavezana za ta plačila,
- plačila, izhajajoča oziroma povezana s preknjižbami iz računov vrednostnih papirjev pri KDD oziroma s preknjižbami iz računov v tujini, ki niso posledica prodaj strankinih vrednostnih papirjev,
- plačila, izhajajoča oziroma povezana z vpisom oziroma izbrisom zastavne pravice nad finančnimi instrumenti in iz pravic tretjih, in sicer takoj, ko je Banka zavezana za ta plačila,
- plačila, izhajajoča oziroma povezana z vlaganjem zahtevkov za preveč plačane davke v tujini, in sicer takoj, ko je Banka zavezana za ta plačila,
- plačila, izhajajoča oziroma povezana s hrambo finančnih instrumentov, in sicer takoj, ko je Banka zavezana za ta plačila,

- plačila drugih stroškov, davkov, pristojbin, taks, povezanih s poslovanjem s finančnimi instrumenti iz naslova izvrševanja storitev po teh splošnih pogojih poslovanja Banke, in sicer takoj, ko je Banka zavezana za ta plačila,
- plačila drugih stroškov, davkov, pristojbin, taks, povezanih s poslovanjem s finančnimi instrumenti iz naslova izvrševanja storitev po teh splošnih pogojih poslovanja, ki niso plačljivi prek Banke in jih stranka poravnava sama.

Pri borznem posredovanju na slovenskih kapitalskih trgih so stroški KDD in borze vključeni v provizijo borznega posredovanja.

Izveček Tarife NLB d.d., ki velja za opravljanje investicijskih storitev, je priloga teh splošnih pogojev poslovanja.

63. člen – Tečaj plačila v tuji valuti

Banka izvršuje menjalniške storitve in posle za račun strank v skladu s pogodbo o opravljanju investicijskih storitev ali drugo ustrežno pogodbo ter določili vsakokrat veljavnih notranjih aktov Banke, in sicer, (i) v skladu z Določili o uporabi tečajev pri poslih v Novi Ljubljanski banki d.d., če je predmet menjalniške storitve ali posla tuja valuta, ki je na Tečajni listi NLB za odkup in prodajo deviz na računih pravnih oseb oziroma (ii) v skladu s politiko in pravili poslovanja Banke oziroma poddepozitarja, če je predmet menjalniške storitve ali posla tuja valuta, ki ni na tečajni listi iz prejšnje podtočke ali v primeru, ko Banka izvaja poravnavo pri poddepozitarju za stranko v valuti, ki ni valuta posla.

Banka oziroma njen izvršilni partner (poddepozitar) je pri izvrševanju menjalniških storitev in poslov lahko podvržen zakonodaji in pravilom trga, na katerem so posli dejansko izvršeni.

64. člen – Zamuda

Stranka je zaradi zamude plačila katere koli zapadle in neporavnane obveznosti po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in pogodbami o opravljanju investicijskih storitev dolžna plačati Banki tudi zakonite zamudne obresti.

Spremembe splošnih pogojev poslovanja

65. člen – Sprememba ustreznih predpisov

Pri spremembi ustreznih predpisov ali/in odločitev katerega koli oblastvenega organa oziroma organa z javnimi pooblastili, ki vplivajo na izpolnjevanje obveznosti Banke po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in pogodbami o opravljanju investicijskih storitev (v nadaljevanju: **sprememba predpisov**), ima Banka po lastni presoji in odločitvi pravico (i) spremeniti oziroma dopolniti te splošne pogoje poslovanja oziroma navedene pogodbe v skladu s tako spremembo predpisov in soglasjem stranke ali (ii) odstopiti od navedenih pogodb pri nasprotovanju stranke tem spremembam.

Domneva se, da se stranka s spremembami splošnih pogojev strinja, če v roku 15 dni od prejema čistopisa spremenjenih splošnih pogojev poslovanja ni odstopila od posamezne pogodbe o opravljanju investicijskih storitev brez odpovednega roka ali izpolnjevanja drugih pogojev za odpoved iz posamezne pogodbe.

66. člen – Enostransko spreminjanje in bistvene spremembe

Ne glede na določbo prejšnjega člena teh splošnih pogojev poslovanja ima Banka pravico do enostranske spremembe oziroma dopolnitve teh splošnih pogojev poslovanja, če s takimi spremembami oziroma dopolnitvami bistveno ne poseže v pravice in obveznosti stranke (v nadaljevanju: **bistvene spremembe**) iz pogodbenih razmerij po teh in v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja.

Pri bistvenih spremembah se mora stranka z njimi strinjati na način iz drugega odstavka 65. člena teh splošnih pogojev poslovanja, sicer ima Banka pravico do odstopa od pogodb o opravljanju investicijskih storitev. Domneva se, da se stranka s spremembami splošnih pogojev strinja, če v roku 15 dni od prejema čistopisa spremenjenih splošnih pogojev ni odstopila od posamezne pogodbe o opravljanju investicijskih storitev brez odpovednega roka ali izpolnjevanja drugih pogojev za odpoved iz posamezne pogodbe.

67. člen – Obveščanje strank o spremembi

Banka čistopis spremenjenih splošnih pogojev poslovanja posreduje stranki v skladu z ustreznimi predpisi.

Šteje se, da se stranka strinja s spremembo splošnih pogojev poslovanja, če v roku sedmih delovnih dni od prejema čistopisa splošnih pogojev poslovanja pisno ne obvesti Banke, da se s spremembami oziroma dopolnitvami ne strinja.

Veljavni splošni pogoji poslovanja so strankam vseskozi dostopni na spletni strani www.nlb.si ter v poslovalnicah Banke.

Kršitev obveznosti

68. člen – Odškodnina pogodbenih strank

Pri kršitvi obveznosti po teh in v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in pogodbami o opravljanju investicijskih storitev (v nadaljevanju: **kršitev pogodbenih obveznosti**) lahko vsaka stranka odstopi od pogodbe in zahteva od druge pogodbene stranke odškodnino, skladno z ustreznimi predpisi.

69. člen – Zastavna pravica Banke, pobot in izterjava

Banka ima zaradi varstva svojih zapadlih denarnih terjatev iz pogodb o opravljanju investicijskih storitev ali v zvezi z njimi in/ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja, vključno z odškodninskimi terjatvami (v nadaljevanju: **Terjatve**), zastavno pravico na vseh finančnih instrumentih in denarnih zneskih, ki jih je dobila v posest pri opravljanju storitev za stranko. Za zastavno pravico na finančnih instrumentih se domneva obstoj dogovora o zunajsodni prodaji po ustreznih predpisih stvarnega prava.

Banka ima za namen iz prejšnjega odstavka tudi pravico:

- (i) pobotati katerokoli Terjatev do stranke s katero koli strankino terjatvijo do Banke (v nadaljevanju: **pobot**),
- (ii) prodati katerekoli finančne instrumente stranke, ki so v neposredni ali posredni posesti Banke, pri čemer posest pomeni, da so ti finančni instrumenti na računu stranke, skrbniškem računu ali računu gospodarjenja pri Banki, in katerekoli terjatve, pridobljene za stranko, in prednostno poplačati svoje Terjatve iz dejansko dosežene kupnine (v nadaljevanju: **izterjava**) pod pogoji, določenimi v nadaljevanju.

Za posest Banke nad finančnimi instrumenti ali denarnimi zneski stranke se štejejo sredstva stranke, ki so na računu stranke pri Banki.

Banka pri zunajsodni prodaji oziroma uresničitvi zastavne pravice na sredstvih stranke ne odgovarja stranki za morebitno neposredno ali posredno nastalo škodo, stroške ali druge obveznosti, ki bi jih stranka utrpela zaradi opravljanja oziroma ravnanj Banke ali v zvezi z njimi, razen v primeru velike malomarnosti ali namerne kršitve Banke, ki je izkazana s pravnomočno sodno odločbo ali jo izrecno prizna Banka.

Strankine finančne instrumente, uvrščene v trgovanje na organiziranem trgu, sme Banka izvensodno prodati na način, ki ga sama določi (neposredna pogodba, zbiranje ponudb, javna dražba itd ...). Za te finančne instrumente Banka določi njihovo vrednost na podlagi pravil finančne stroke in javno dostopnih virov informacij (»izhodiščna cena«). Če v 30 dneh po začetku postopka prodaje finančnih instrumentov ni mogoče prodati po izhodiščni ceni, jih sme Banka prodati po nižji ceni od izhodiščne.

70. člen – Izterjava neposredno v breme dobroimetja stranke

Banka za namene uresničevanja zastavne pravice iz prejšnjega člena stranko predhodno pisno obvesti o taki nameri in stranki določi dodatni rok za poplačilo dolgovanega zneska.

Banka po uveljavitvi svoje zastavne pravice o tem stranko pisno obvesti, pri čemer je upravičena odstopiti od pogodbe ter zapreti račun stranke.

Če ima stranka pri Banki odprt transakcijski ali drug račun, je Banka za poplačilo Terjatev upravičena po predhodnem pisnem pozivu stranki, ki vsebuje dodatni rok za poplačilo zneska Terjatve po vrstnem redu, ki ga sama določi, izterjati neposredno v breme dobroimetja stranke na transakcijskem ali drugem računu stranke pri Banki in o tem stranko pisno obvestiti.

Banka lahko poplača vse svoje terjatve iz pogodb o opravljanju investicijskih storitev ali v zvezi njimi in/ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja iz katerega koli dobroimetja, ki ga ima stranka pri Banki.

71. člen – Odstop Banke od pogodbe

Če stranka ne poravnava zapadlega zneska obveznosti po pogodbi o opravljanju investicijskih storitev, je Banka upravičena po predhodnem pisnem pozivu stranki, ki vsebuje dodatni rok za poplačilo zneska, odstopiti od pogodb o opravljanju investicijskih storitev in v skladu z določili pogodb o opravljanju investicijskih storitev prodati vse finančne instrumente, ki so na dan odstopa od pogodbe na računu stranke, in zapreti račun stranke.

Trajanje pogodbenega razmerja

72. člen – Odpoved pogodbe brez posebnega razloga

O času veljavnosti pogodb o opravljanju investicijskih storitev in pogoji za odstop od navedenih pogodb v primerih, ki niso navedeni v teh splošnih pogojih poslovanja, se dogovorita stranki v navedenih pogodbah.

Vsaka od pogodbenih strank sme pisno odpovedati pogodbo o opravljanju investicijskih storitev brez posebnega razloga.

Pri odpovedi navedenih pogodb iz razlogov, navedenih v teh splošnih pogojih poslovanja in pogodbah o opravljanju investicijskih storitev, se navedene pogodbe uporabljajo še do dokončne poravnave vseh obveznosti stranke in Banke po teh pogodbah oziroma v zvezi z njimi oziroma transakcijami, sklenjenimi pred učinkovanjem odpovedi.

Poslovna skrivnost

73. člen

Stranka in Banka se obvezujeta, da bosta vse podatke in informacije, pridobljene v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in katero koli pogodbo o opravljanju investicijskih storitev ali v zvezi z njihovim izvrševanjem obravnavali kot poslovno skrivnost, razen če s temi splošnimi pogoji poslovanja ter pogodbami o opravljanju investicijskih storitev in ustreznimi predpisi ni določeno drugače.

Stranka dovoljuje Banki in jo s podpisom pogodbe o opravljanju investicijskih storitev pooblašča, da v primerih, ko je potrebno za izvrševanje teh splošnih pogojev poslovanja in pogodb o opravljanju investicijskih storitev ali za uveljavitev pravic Banke po teh splošnih pogojih poslovanja in pogodbah o opravljanju investicijskih storitev in je to v skladu z ustreznimi predpisi, posreduje podatke in informacije o teh splošnih pogojih poslovanja ali v zvezi z njimi in navedenimi pogodbami tretjim osebam in/ali opravi poizvedbe pri tretjih osebah, slednjim pa dovoljuje posredovanje takih podatkov in informacij Banki.

Banka v skladu z ustreznimi predpisi, predvsem pa za namen preprečevanje prepovedanih ravnanj, brez predhodnega dovoljenja stranke posreduje informacije o teh splošnih pogojih poslovanja ali v zvezi z njimi in navedenimi pogodbami tretjim osebam in/ali opravi poizvedbe pri tretjih osebah (zlasti, a ne izključno pri pristojnih državnih ali drugih organih in institucijah v Republiki Sloveniji ali zunaj nje).

Reševanje sporov

74. člen

Spori med Banko in stranko se rešujejo v skladu s shemo zunajsodnega reševanja sporov, ki je urejena z notranjimi akti Banke. Informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov je priloga teh splošnih pogojev poslovanja.

Neveljavnost določb

75. člen

Neveljavnost ali neizvršljivost posameznega določila teh splošnih pogojev poslovanja in pogodb o opravljanju investicijskih storitev ne vpliva na veljavnost in izvršljivost drugih določb.

Ob neveljavnosti ali neizvršljivosti določbe teh splošnih pogojev poslovanja bo Banka pod pogoji iz 65. do 67. člena teh splošnih pogojev poslovanja tako določilo nadomestila z novim, ki je neveljavni oziroma neizpolnljivi določbi in njenemu namenu najbližji. Ob neveljavnosti ali neizvršljivosti določbe pogodb o opravljanju investicijskih storitev stranka in Banka takega določila ne bosta uporabljali oziroma ga bosta uporabljali v smislu, ki je najbližji namenu takega neveljavnega določila. Če to ne bo mogoče, bosta stranka in Banka neveljavno določilo nadomestili z novim, ki je neveljavni oziroma neizpolnljivi določbi in njenemu namenu najbližji.

Prenos pogodbe in pravic

76. člen

Če med stranko in Banko ni drugače dogovorjeno, stranka brez predhodnega pisnega soglasja Banke ne sme v celoti ali delno prenesti pogodb o opravljanju investicijskih storitev ali svojih pravic po teh pogodbah ali v zvezi z njimi tretji osebi.

Obveščanje

77. člen – Pisno obvestilo

V primeru pisnega naročila, zahteve, obveznga ali dovoljenega obvestila ali sporočila (v nadaljevanju: **pisno obvestilo**) po teh ali v zvezi s temi splošnimi pogoji poslovanja in pogodbah o opravljanju investicijskih storitev se šteje, da je bilo pisno obvestilo posredovano ustrezno, če so kumulativno izpolnjene naslednje zahteve:

(i) da je pisno obvestilo pogodbeni stranki, kateri je namenjeno, dostavljeno osebno v pisni obliki ali po pošti,

- (ii) da je pisno obvestilo pogodbeni stranki, kateri je namenjeno, naslovljeno na pooblaščen osebo in na naslov, naveden v pogodbi o opravljanju investicijskih storitev,
- (iii) da pisno obvestilo (če ga posreduje Banka) podpiše oseba, ki jo je Banka za to pooblastila, in (če ga posreduje stranka) podpiše oseba, ki je v skladu s pogodbami o opravljanju investicijskih storitev določena kot podpisnik pisnih obvestil stranke,
- (iv) da pisno obvestilo izpolnjuje morebitne druge pogoje, določene s pogodbami o opravljanju investicijskih storitev, vendar se, kadar druga pogodbeni stranka prejme pisno obvestilo na dan, ki ni delovni dan, ali po 16. uri tekočega delovnega dne, šteje, da je bilo pisno obvestilo prejeto ob 9. uri prvega naslednjega delovnega dne.

78. člen – Snemanje telefonskih pogovorov

Izrecno se šteje za dogovorjeno, da lahko Banka snema telefonske pogovore med stranko in Banko, pri čemer se šteje tak tonski posnetek za verodostojen dokaz o zatrjevanih dejstvih.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

79. člen

Z dnem uveljavitve Splošnih pogojev poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d. so prenehali veljati predhodni Splošni pogoji poslovanja z vrednostnimi papirji NLB d.d. in Splošni pogoji gospodarjenja s sredstvi stranke NLB d.d.

Splošni pogoji poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d. začnejo veljati 31. 1. 2008.

Vsak datum Splošnih pogojev poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., ki je različen od datuma iz prejšnjega odstavka, pomeni začetek veljavnosti nove spremembe Splošnih pogojev poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d.

Poleg teh splošnih pogojev poslovanja urejajo medsebojne pravice in obveznosti Banke in stranke pri opravljanju storitev tudi pisne pogodbe o opravljanju posameznih storitev. Če se splošni pogoji poslovanja in posebni dogovori v pogodbah ne ujemajo, veljajo posebni dogovori, urejeni v posamezni pogodbi.

80. člen

Stranke, ki so podpisale pogodbeno razmerje z Banko pred 1. 11. 2007, soglasje iz 60. člena teh splošnih pogojev poslovanja podpišejo na posebni izjavi, ki postane sestavni del pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, katere predmet je izvrševanje naročil stranke.

Informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov

Ta informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov, podana strankam Banke v skladu z določili 295. člena ZTFI, vsebuje pojasnila v zvezi s postopkom obravnave pritožb strank in načinom zunajsodnega reševanja sporov, ki izhajajo iz oziroma so v zvezi s pogodbami in posli, katerih predmet je opravljanje storitev in poslov v zvezi s finančnimi instrumenti in so sklenjeni oziroma se izvajajo med stranko in Novo Ljubljansko banko d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: »**Banka**«).

Banka stranko pred sklenitvijo pogodbenega razmerja ali izvedbo posla, temelječega na **Splošnih pogojih poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana, in Splošnih pogojih skrbniških storitev pri poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana** (v nadaljevanju skupaj: »**splošni pogoji poslovanja**«), neposredno ali posredno prek pooblaščenih osebe seznanji z vsemi elementi sheme zunajsodnega reševanja sporov. Šteje se, da se je stranka seznanila z vsemi elementi sheme zunajsodnega reševanja sporov, če je bila informacija o shemi zunajsodnega reševanja sporov objavljena na vidnem mestu v vseh prostorih, v katerih Banka posluje s strankami, ali priložena splošnim pogojem poslovanja, in če je v dokumentu Informacije o Banki in investicijskih storitvah Banke navedena možnost reševanja pritožb strank v postopku, ki je urejen z notranjimi akti Banke.

Stranka ima pravico ves čas trajanja pogodbenega razmerja, temelječega na teh splošnih pogojih poslovanja, in še 30 dni po njegovem izteku (razen v primeru, da je terjatev stranke v skladu z določili vsakokrat veljavnega obligacijskega zakonika že zastarala), v kateri koli organizacijski enoti Banke vložiti pritožbo, ki predstavlja redno pravno sredstvo, s katerim stranka ugovarja zoper ravnanje Banke v zvezi z izvrševanjem pogodbenega razmerja ali izvedbo posla, temelječega na teh splošnih pogojih poslovanja, ter postavlja zahteve za odpravo v pritožbi zatrjevanih kršitev v zvezi z izvrševanjem omenjenih pogodbenih razmerij oziroma izvedbo poslov, vključno z odškodninskimi zahtevki.

Pod pojem organizacijska enota Banke sodijo vse poslovalnice v Poslovni mreži Banke, Poslovni sektor skrbništva nad vrednostnimi papirji (v nadaljevanju: »**PSSVP**«), Poslovni sektor za spremljavo poslov zakladništva in investicijskega bančništva (v nadaljevanju: »**SSPZIB**«), Poslovni sektor investicijskega bančništva (v nadaljevanju: »**SIB**«), Poslovni sektor za trgovanje s finančnimi instrumenti (v nadaljevanju: »**STFI**«) in Poslovni sektor za privatno bančništvo (v nadaljevanju: »**SPB**«). V primeru, da je stranka neposredno stopila v stik z Banko v poslovalnici druge pravne osebe, ki je v pogodbenem razmerju z Banko, je pristojen za obravnavo pritožbe SSPZIB oziroma PSSVP oziroma STFI.

Sistem obravnave pritožb strank je dvostopenjski. Na drugi stopnji je za obravnavo pritožb strank pristojen Sektor za koordinacijo poslovne mreže in kontaktni center (v nadaljevanju: »**SKPMKC**«) oziroma v primeru odstopa zadeve tudi SIB ali PSSVP ali STFI.

Stranka ima pravico pritožbo vložiti ustno, po telefonu, pisno ali (pod pogoji iz teh splošnih pogojev poslovanja oziroma prilog k le-tem) na elektronski način, v okviru poslovnega časa delovnega dne Banke. V primeru, da stranka v pritožbi postavi **odškodninski zahtevek**, mora biti pritožba **obvezno vložena pisno**, v nasprotnem primeru niso izpolnjene predpostavke za obravnavo pritožbe. Pisna pritožba se odda v kateri koli poslovalnici Banke (i) v primeru borzne posredovanja obvezno v poslovalnici, kjer je bilo naročilo oddano, ali (ii) v primeru skrbniških storitev v PSSVP ali (iii) v primeru storitev STFI in STFI), ali se pošlje po pošti, pri čemer se lahko naslovi na: **Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, 1520 Ljubljana**, ali na določen organizacijski del Banke ali poimensko na določenega zaposlenega.

Pritožba je popolna, če vsebuje naslednje podatke: (i) ime in priimek, datum rojstva, kraj rojstva, ter stalno oziroma začasno prebivališče stranke pritožnika in zakonitega zastopnika ali pooblaščenca stranke; (ii) navedba enotne matične številke občana (EMŠO); (iii) podpis stranke oziroma zakonitega zastopnika ali pooblaščenca stranke, če je pritožba pisna; (iv) navedba in obrazložitev pritožbenih razlogov in navedba oziroma postavitev zahtevka za odpravo v pritožbi navedenih kršitev oziroma odškodninskega zahtevka; (v) v primeru pisne pritožbe mora stranka le-tej obvezno priložiti fotokopije dokumentov, na katere se nanaša pritožba, oziroma fotokopije dokumentov, ki so pomembni za odločitev o pritožbi stranke; (vi) v primeru ustne pritožbe oziroma pritožbe, poslana po elektronski poti, mora stranka obvezno navesti ime dokumenta in registrsko številko dokumenta, na katerega se v pritožbi sklicuje.

V primeru, da je pritožba stranke nepopolna, organizacijska enota Banke v roku, ki ne sme biti daljši od 5 delovnih dni od dneva prejema pritožbe, stranko pozove, da pritožbo ustrezno dopolni. Do dopolnitve pritožbe Banka ne prične z njenim obravnavanjem. Stranka ima tekom pritožbenega postopka pravico dopolniti svojo pritožbo z novimi pritožbenimi razlogi, dejstvi in dokazi, ki ta dejstva dokazujejo, pravico pa ima tudi že vloženo pritožbo spremeniti. Šteje se, da pritožbeni postopek in s tem rok za odločitev o pritožbi prične teči naslednji delovni dan od dneva, ko pristojna organizacijska enota Banke prejme pravilno vloženo in popolno pritožbo stranke, oziroma

od dneva prejema dopolnjene oziroma spremenjene pritožbe (v nadaljevanju: »**dan prejema pritožbe stranke**«). Organizacijska enota Banke, ki je pristojna za obravnavo pritožbe stranke, je zavezana na pritožbo odgovoriti hitro, vendar najpozneje v roku **10 delovnih dni od dneva prejema pritožbe stranke**. V primeru, da dokončna odločitev organizacijske enote Banke o pritožbi stranke v tem roku ni mogoča, se stranko obvesti o poteku reševanja pritožbe in predvidenem roku rešitve pritožbe, in sicer najpozneje v roku **10 delovnih dni od dneva prejema pritožbe stranke**. Pri mednarodnem poslovanju in na specifičnih področjih poslovanja so roki za odločitev o pritožbi stranke, v skladu s predpisanimi oz dogovorjenimi standardi tovrstnega poslovanja, lahko tudi daljši. V teh primerih organizacijska enota Banke stranko v najkrajšem možnem roku seznaní s prej omenjenimi standardi, poteku reševanja pritožbe in predvidenim rokom odločitve o pritožbi stranke. Ne glede na roke, določene v tem odstavku, mora biti pritožba stranke rešena v roku, ki ni daljši od 3 mesecev **od dneva prejema pritožbe stranke**.

Stranka ima pravico v **roku 8 delovnih dni od dneva prejema odgovora na pritožbo** prve stopnje vložiti ugovor na drugo stopnjo, in sicer obvezno v pisni obliki, pri čemer je druga stopnja zavezana podati odločitev o ugovoru stranke v roku iz prejšnjega odstavka. Banka in stranka lahko ves čas trajanja pritožbenega postopka na I. ali II. stopnji **skleneta poravnavo** glede predmeta spora, opredeljenega v pritožbi stranke.

V primeru, da se stranka ne strinja z v pritožbenem postopku, sprejeto odločitev druge stopnje oziroma v primeru prevzema zadeve s strani SIB ali PSSVP ali STFI, z odločitvijo SIB ali PSSVP ali STFI v zvezi s ugovorom stranke na odločitev prve stopnje, ima stranka pravico predmetni spor reševati v postopku pred Poravnalnim svetom pri Združenju bank Slovenije za zunajsodno reševanje sporov med stranko in banko (v nadaljevanju: »**poravnalni svet**«), in sicer po postopku in na način, določen z vsakokrat veljavnim Aktom o ustanovitvi in delu poravnalnega sveta pri Združenju bank Slovenije za zunajsodno reševanje sporov med stranko in banko (v nadaljevanju: »**Akt o ustanovitvi poravnalnega sveta**«).

Šteje se, da vsebina pritožbe, ne glede na stopnjo pritožbenega postopka, v kateri se nahaja, in vsi podatki, ki se nanašajo na potek pritožbenega postopka, predstavljajo poslovno skrivnost, pri čemer je stranka v primeru kršitve le-te odškodninsko odgovorna Banki.

Vsaka stranka pritožbenega postopka sama trpi stroške, ki so ji nastali zaradi pritožbenega postopka ali v zvezi s pritožbenim postopkom. Banka je na način, kot izhaja iz navodil, v nadaljevanju navedenih primerih upravičena do povračila škode in/ali vseh stroškov, ki so ji nastali zaradi pritožbenega postopka in/ali v zvezi s pritožbenim postopkom, in sicer: (i) v primeru, da stranka umakne pritožbo, je Banka upravičena do povračila vseh stroškov, ki jih je zaradi pritožbenega postopka ali v zvezi s pritožbenim postopkom utrpela do umika pritožbe; (ii) v primeru, da je stranka stroške in/ali škodo povzročila iz malomarnosti ter (iii) v primeru, da je stranka stroške in/ali škodo povzročila naklepno. Vsaka stranka postopka pred poravnalnim svetom krije svoje stroški postopka v skladu z določili Akta o ustanovitvi poravnalnega sveta.

Informacije o Banki in investicijskih storitvah Banke

I. Informacije o Banki

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: »**Banka**«)

Skrajšana firma: NLB d.d.

Telefon: 00386 (0) 1 476 39 00

E-pošta: info@nlb.si

SWIFT: LJBAS2X

Spletna stran: www.nlb.si

Banka je članica bančne skupine NLB Skupina.

Banka izjavlja, da ima veljavno dovoljenje za opravljanje investicijskih storitev in poslov ter pomožnih investicijskih storitev (v nadaljevanju skupaj: »**storitve oziroma investicijske storitve**«), izdano s strani Banke Slovenije, Slovenska 35, 1505 Ljubljana (v nadaljevanju: »**Banka Slovenije**«).

Banka je pri opravljanju investicijskih storitev pod nadzorom regulatorja trga finančnih instrumentov – Agencije za trg vrednostnih papirjev, Poljanski nasip 6, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: »**Agencija**«), in Banke Slovenije.

Banka nudi stranki investicijske storitve v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 67/2007; v nadaljevanju: »**ZTFI**«) in Zakonom o bančništvu (Uradni list RS, št. 131/2007; v nadaljevanju: »**ZBan-1**«).

Banka nudi sledeče storitve:

- borzno posredovanje (sprejemanje in posredovanje ali izvrševanje naročil),
- poslovanje za svoj račun,
- gospodarjenje s sredstvi strank,
- investicijsko svetovanje,
- hramba in vodenje računov finančnih instrumentov,
- skrbniške storitve,
- izvedba prvih prodaj brez obveznosti odkupa in pomožne storitve,
- izvedba prvih prodaj z obveznostjo odkupa in pomožne storitve,
- svetovanje in storitve v zvezi z združitvijo in nakupi podjetij,
- investicijske raziskave in finančne analize.

Seznam investicijskih storitev, za katere ima Banka dovoljenje Banke Slovenije, je javno dostopen na spletni strani Banke Slovenije.

Banka posluje z naslednjimi **finančnimi instrumenti**:

- prenosljivi vrednostni papirji,
- instrumenti denarnega trga,
- izvedeni finančni instrumenti,
- enote kolektivnih naložbenih podjetij.

Banka s stranko sklepa posle s finančnimi instrumenti na sedežu družbe, v pooblaščenih poslovalnicah in organizacijskih enotah Banke.

Banka stranki za opravljanje investicijskih storitev zaračunava stroške in provizije v skladu z določili vsakokratne pogodbe o opravljanju investicijskih storitev in poslov oziroma posameznega pogodbenega razmerja (v nadaljevanju: »**pogodba o opravljanju investicijskih storitev**« oziroma »**pogodbeno razmerje**«) ali/ln vsakokrat veljavno **Tarifo NLB d.d.**, katere izvleček je dostopen na spletni strani Banke.

Pravni in drugi akti, navedeni v dokumentih Banke, se uporabljajo v skladu z njihovim vsakokrat veljavnim besedilom.

II. Način komuniciranja med Banko in stranko

Način komunikacije, ki se uporablja med Banko in stranko je:

- pisno po pošti, telefaksu, po SWIFT-u, po elektronski poti pa le pod pogojem, da (i) ima stranka dostop do interneta, kar dokazuje s tem, da Banki posreduje ustrezen naslov elektronske pošte, na katero bo prejela obvestila Banke, za katera se bosta stranka in Banka dogovorili, da se posredujejo po elektronski pošti; (ii) se stranka v pogodbi o opravljanju investicijskih storitev strinja, da bo s temi informacijami seznanjena prek spletne strani, (iii) Banka stranko

- po elektronski pošti obvesti o naslovu spletne strani in mestu, kjer so te informacije dostopne,
- ustno po telefonu, pri čemer se telefonski pogovor snema in se tak tonski zapis lahko uporabi kot dokaz o zatrjevanih dejstvih,
- prek medijev za obveščanje javnosti (med drugim spletna stran Banke in dnevno časopisje, ki izhaja na območju Republike Slovenije).

Vse naslove in telefonske številke za komunikacijo Banka in stranka dogovorita v pogodbeni dokumentaciji.

Banka komunicira s stranko, sklepa s stranko pravne posle in prejema dokumente ter druge informacije (v nadaljevanju: »**poslovanje**«) v slovenskem jeziku. Pri poslovanju s tujino Banka uporablja angleški jezik, pri čemer se pri morebitnih nejasnostih glede pomena posameznih besed, pojmov ali pravic in obveznosti uporablja slovenski jezik.

Za presojo pogodbenih razmerij s stranko in samo opravljanje investicijskih storitev, ki jih izvaja Banka, se uporablja slovensko pravo.

Banka stranko opozarja, da je Banka predvsem pri poslih s tujimi finančnimi instrumenti in nerezidenti, zlasti (a ne izključno le) pri poslih vodenja računov finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke, lahko zavezana s pravom države, kjer so bili finančni instrumenti izdani oziroma s pravom države, kjer ti finančni instrumenti kotirajo oziroma s pravom države, kjer je stranka rezident, in da se pravice strank v zvezi s temi finančnimi instrumenti ali denarnimi sredstvi iz teh razlogov lahko razlikujejo.

Banka stranko obvešča, da je v primeru kadar ima tretja oseba, prek katere se vodijo finančni instrumenti in denarna sredstva stranke, pravico unovčenja ali zastavno pravico v zvezi z navedenimi finančnimi instrumenti ali denarnimi sredstvi, stranka izpostavljena tveganju rubeža teh finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke, kar ima lahko za posledico izgubo celotne vrednosti osnovne naložbe oziroma vseh pravic stranke, ki izhajajo iz teh finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke.

III. Razvrstitev strank

Banka stranke, za namen opravljanja investicijskih storitev, razvršča med neprofesionalne, profesionalne in primerne nasprotno stranke v skladu s **Politiko razvrščanja strank NLB d.d.**, ki je dostopna na spletni strani Banke.

IV. Izvrševanje naročil strank

Banka izvršuje naročila strank v skladu s Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d., ki je dostopna na spletni strani Banke. Politika se ne uporablja za transakcije Banke s primerno nasprotno stranko.

Banka pri izvrševanju naročil strank upošteva naslednje dejavnike za izvršitev naročila (v nadaljevanju: »**dejavniki**«):

- cena, stroški, hitrost, verjetnost sklenitve in poravnave posla,
- vrednost in značilnosti naročila stranke ter
- druge okoliščine, ki so po oceni Banke pomembne za izvršitev naročila.

Banka pri izvrševanju naročil strank upošteva naslednje kriterije za določanje sorazmernega pomena dejavnikov (v nadaljevanju: »**kriteriji**«):

- značilnosti stranke, vključno z uvrstitvijo stranke v kategorijo profesionalnih ali neprofesionalnih strank,
- značilnosti naročila stranke,
- značilnosti finančnih instrumentov, ki so predmet naročila stranke,
- značilnosti morebitnih mest izvrševanja naročil strank.

Cena bo pri izvrševanju naročila pod najugodnejšimi pogoji običajno najpomembnejši dejavnik. Relativna pomembnost preostalih dejavnikov pada v enakem vrstnem redu, kot so navedeni izvršilni dejavniki, razen če Banka v posameznih okoliščinah presodi, da lahko z upoštevanjem drugih izvršilnih dejavnikov ali drugačnega vrstnega reda relativne pomembnosti posameznega dejavnika doseže ugodnejše pogoje izvršitve naročila stranke.

Banka bo najpomembnejši izvršilni dejavnik za izvršitev naročila stranke pod najugodnejšimi pogoji določila v skladu z načelom celovite presoje vsakega posameznega izvršilnega dejavnika posebej in vseh izvršilnih dejavnikov skupaj.

Relativno pomembnost izvršilnih dejavnikov v trenutku izvršitve posameznega naročila Banka oceni na podlagi izvršilnih kriterijev in tržnih informacij, ki so Banki na voljo, po lastni presoji in izkušnjah.

Seznam mest izvrševanja naročil, za katere Banka ocenjuje, da na njih lahko dosledno dosega najboljši mogoči izid za stranke, je priloga Politike izvrševanja naročil strank NLB d.d. in zajema:

- organizirane trge,
- večstranski sistem trgovanja (MTF),
- sistematične internalizatorje,
- vzdrževalce trga in druge vzdrževalce likvidnosti,
- neorganiziran trg (NST) s soglasjem stranke ter
- Banko.

Banka izrecno opozarja stranko, da lahko specifično navodilo stranke Banki glede vseh ali le posameznih dejavnikov iz prejšnjega odstavka prepreči Banki izvajanje posameznih ukrepov, ki jih je pripravila in vključila v svojo Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d., za doseganje najboljšega možnega izida za stranke.

Banka lahko posamezno naročilo stranke izvrši tudi prek posameznih izvršilnih partnerjev Banke.

V. Odvisni borznoposredniški zastopniki

Banka lahko deluje prek odvisnega borznoposredniškega zastopnika, ki je registriran v Republiki Sloveniji.

VI. Načini in roki pošiljanja potrdil, poročil in obvestil Banke

Banka stranki med drugim pošilja v nadaljevanju navedena potrdila, poročila in obvestila (v nadaljevanju skupaj: »**obvestila**«):

- potrdilo o prejemu, spremembi oziroma preklicu naročila (najpozneje naslednji delovni dan po prejemu naročila),
- obračun o opravljenem poslu (najpozneje naslednji delovni dan po izpolnitvi obveznosti iz posla, ki ga je Banka sklenila za račun stranke v RS, oziroma najpozneje naslednji delovni dan po dnevu, ko od investicijskega podjetja države članice ali tretje države, prek katerega je Banka zagotovila izvršitev naročila stranke, prejme ustrezen obračun tega posla, v primeru da je posredovala pri sklenitvi posla v drugi državi članici oziroma tretji državi),
- potrdilo o prejemu finančnih instrumentov (ki jih Banki izroči stranka) v skladu s pogodbo o gospodarjenju s sredstvi strank,
- poročilo o stanju naložb stranke na računu gospodarjenja v RS in v tujini z obračunom poslov, ki jih je opravila Banka za račun stranke pri gospodarjenju s finančnimi instrumenti stranke (enkrat na mesec po stanju na zadnji dan meseca, razen če se Banka in stranka posebej ne dogovorita za drugačna obdobja poročanja),
- izpisek stanja in letnega prometa na računu stranke, ki ga Banka vodi za račun stranke (enkrat na leto, razen če se Banka in stranka posebej ne dogovorita za krajša obdobja poročanja),
- izpisek stanja in letnega prometa z vrednostnimi papirji, izdanih kot pisne listine, ki so v zbirni hrambi pri Banki,
- obvestilo stranki, za katero Banka opravlja storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti oziroma storitve iz pododdelka 7.2.5 ZTFI o vseh morebitnih izgubah, ki presegajo vnaprej določen prag, dogovorjen med Banko in stranko v zvezi z nekritimi odprtimi pozicijami v izvedenih finančnih instrumentih (najpozneje do konca delovnega dne, v katerem je bil presežen prag, ali, če je prag presežen na nedelovni dan, do konca naslednjega delovnega dne),
- poročilo o stanju na skrbniškem računu (enkrat mesečno),
- obvestilo o izvršitvi izplačila dohodka dividende in kupona, skupaj z obračunom davčnega odtegljaja,
- obvestilo o izvršeni korporacijski akciji,
- obvestilo o izbiri korporativni akciji se posreduje na dan prejema oziroma najkasneje naslednji delovni dan stranki v odločitev,
- potrdilo o sklenjenih poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti z morebitnimi prilogami, kot so med drugim tudi amortizacijski načrti, natančnejša določila obrestnih poslov itd. (na dan sklenitve posla),
- obvestilo o fiksaciji obrestnih mer in izračun obresti (na dan fiksacije obrestne mere, in sicer v odvisnosti od ročnosti obrestnega instrumenta in frekvence plačil obresti),
- dnevni obračun pri poslovanju s sintetičnimi terminkskimi posli (dnevno ob koncu trgovalnega dne in določenih poravnalnih tečajih) ter
- morebitna druga obvestila, ki jih stranka in Banka dogovorita s pogodbo o opravljanju investicijskih storitev.

VII. Ukrepi Banke za zaščito finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke

Banka je z namenom zaščite finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke sprejela naslednje ukrepe:

- finančni instrumenti in denarna sredstva stranke se vodijo ločeno od finančnih instrumentov in denarnih sredstev Banke,
- Banka finančne instrumente domačih izdajateljev vodi za račun stranke, ki je odprt pri KDD – Centralni klirinško depotni družbi,
- Banka vodi denarna sredstva stranke, ki jih ta nakaže Banki za nakup finančnih instrumentov, na ustreznem denarnem računu strank,

- Banka vodi in promptno posodablja evidence finančnih instrumentov in denarnih sredstev stranke,
- Banka poroča Agenciji v skladu z ZTFI in stranki na njeno zahtevo,
- Banka finančne instrumente tujih izdajateljev vodi za račun strank pri posameznem poddepozitarju,
- Banka v primeru oddaje naročila stranke po telefonu od stranke zahteva geslo,
- Banka vodi ločene analitične evidence stanj in sprememb stanj finančnih instrumentov in denarnih sredstev na skrbniških računih in računih gospodarjenja strank,
- Banka redno izvaja kontrole in usklajevanja stanj finančnih instrumentov in denarnih sredstev strank s centralnim depojem in izbranim tujim depozitarjem,
- Banka je vzpostavila in vzdržuje sistem notranjih kontrol,
- Banka zagotavlja dostop do ustreznih aplikacij na podlagi pooblastil, urejenih z notranjimi akti Banke,
- Banka ima za primer stečaja Banke v korist neprofesionalnih strank vzpostavljeno shemo jamstva za terjatve vlagateljev, ki izhajajo iz posamezne pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, in sicer do višine 22.000 eurov.

VIII. Informacije v zvezi z zagotavljanjem storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti

Banka vrednoti finančne instrumente v portfelju stranke enkrat dnevno.

Banka vrednoti finančne instrumente v portfelju stranke na naslednji način:

- za finančne instrumente, s katerimi se trguje na organiziranem trgu finančnih instrumentov v RS, po zadnjem enotnem tečaju, določenem na organiziranem trgu v RS,
- za finančne instrumente, s katerimi se trguje na tujem organiziranem trgu finančnih instrumentov, po zadnjem zaključnem tečaju, določenem na tujem organiziranem trgu,
- če se z nekim finančnim instrumentom trguje na več organiziranih trgih finančnih instrumentov v RS in/ali v tujini, ima Banka pravico sama izbrati za vrednotenje enega teh organiziranih trgov,
- za finančne instrumente, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu finančnih instrumentov, po ceni, po kateri se trguje s finančnimi instrumenti, oziroma, če teh ni mogoče določiti, po njihovi teoretični vrednosti, ugotovljeni skladno z metodo, ki jo po razumni presoji izbere Banka.

Merila uspešnosti (»benchmark«), ki se uporabljajo za primerjavo uspešnosti portfelja stranke, navede Banka v pogodbi o gospodarjenju s sredstvi strank.

IX. Sistem jamstva za terjatve vlagateljev

Banka obvešča neprofesionalno stranko, podpisnico pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, da za njene terjatve, nastale na podlagi pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, pri Banki obstaja sistem jamstva v obsegu, kot ga predpisuje ZTFI. V primeru stečaja Banke, se neprofesionalni stranki, v skladu s sistemom jamstva za terjatve vlagateljev in določbami ZTFI, izplača zajamčena terjatev v višini največ 22.000 EUR. Ne glede na obstoj sistema jamstva za terjatve vlagateljev Banka ne jamči stranki povračila vložene vrednosti naložbe, ki je predmet pogodbe o opravljanju investicijskih storitev, zaradi česar obstaja tveganje, da stranka v primeru poslovanja s finančnimi instrumenti realizira izgubo. Neprofesionalni stranki je podrobnejša pisna informacija o sistemu jamstva za terjatve vlagateljev dostopna v pooblaščenih poslovalnicah Banke skupaj s pisno informacijo o obstoju posebnega sistema jamstva za vloge po ZBan-1.

Sistem jamstva za terjatve vlagateljev v skladu z ZTFI ne zajema profesionalnih strank, tudi če so te zahtevale neprofesionalno obravnavo.

X. Zunaj sodno reševanje sporov

Stranka ima v primeru spora z Banko pravico pri Banki vložiti pritožbo v zvezi s storitvami, ki jih Banka zagotavlja stranki na podlagi pogodb o opravljanju investicijskih storitev. Pritožba stranke se rešuje na način, določen v shemi zunaj sodnega reševanja sporov, in na način ter po postopku, urejenem z notranjimi pravili Banke, in pravili vsakokrat veljavnega Akta o ustanovitvi in delu poravnalnega sveta pri Združenju Bank Slovenije za zunaj sodno reševanje sporov med stranko in Banko. Stranki je podrobnejša pisna informacija o shemi izvensodnega reševanja sporov, ki je priloga Splošnih pogojev poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.č., Ljubljana in Splošnih pogojev skrbniških storitev pri poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.č., Ljubljana (v nadaljevanju: »**splošni pogoji poslovanja**«), dostopna tudi v pooblaščenih poslovalnicah Banke.

XI. Povzetek politike obvladovanja nasprotij interesov

Banka je v skladu z ZTFI in na podlagi le-tega izdanih podzakonskih aktov sprejela politiko obvladovanja nasprotij interesov (v nadaljevanju: »**politika**«).

Namen politike je vzpostaviti in vzdrževati učinkovito obvladovanje in upravljanje nasprotij interesov, ki lahko

nastanejo pri opravljanju posameznih investicijskih storitev ter z le-temi povezanih poslov ali kombinacije teh storitev (v nadaljevanju skupaj: »**transakcija**«) in katerih nastop lahko škoduje interesom stranke ali morebitne stranke Banke, ob upoštevanju značilnosti, obsega in zapletenosti poslov, ki jih Banka opravlja na področju investicijskih storitev, ki jih nudi stranki.

Za nasprotje interesov se šteje nasprotje interesov, ki lahko nastanejo pri nudenju storitve stranki, in sicer med Banko, člani uprave Banke in drugimi osebami, ki na podlagi zaposlitve ali na drugi podlagi opravljajo storitve v imenu Banke, zlasti (a ne izključno le) med borznimi posredniki, upravljavci premoženja, finančnimi analitiki, ter s temi osebami po ZTFI povezanimi osebami, (v nadaljnjem besedilu skupaj »**delavec(-ci)**«), odvisnimi borznoposredniškimi zastopniki Banke, in stranko ter nasprotja interesov, ki lahko nastanejo med samimi strankami Banke (v nadaljevanju: »**nasprotje interesov**«).

Banka je s politiko, ki je stranki na vpogled na spletni strani Banke, med drugim natančneje opredelila:

- nasprotja interesov,
- ukrepe za ugotavljanje nasprotij interesov,
- ukrepe za preprečevanje nastanka in upravljanje nasprotij interesov,
- naravo osebne transakcije ter prepoved sklepanja le teh s strani delavcev, če zaradi osebne transakcije ne bi bilo mogoče izvršiti naročila stranke oziroma bi ga bilo mogoče izvršiti samo pod za stranko manj ugodnimi pogoji,
- način informiranja in sporočanja ter vodenje evidence osebnih transakcij,
- vodenje evidence dejavnosti in investicijskih storitev, v zvezi s katerimi je nastalo nasprotje interesov,
- razkritja nasprotij interesov strankam,
- razkritja strankam v zvezi z nasprotji interesov pri naložbenih priporočilih,
- dejanski, organizacijski in drugi ukrepi Banke v zvezi s preprečevanjem nasprotij interesov ali izogibanjem nastanka nasprotij interesov,
- informacijske pregrade, ki jih je vzpostavila Banka z namenom preprečevanja nasprotij interesov ali izogibanja nastanka nasprotij interesov.

Primeri nasprotij interesov med drugim so:

- Banka je finančni svetovalec, posojilodajalec, opravlja storitve prevzema ali združitve družbe, katere vrednostni papirji so predmet transakcije,
- trgovanje Banke kot principala s finančnimi instrumenti, ki so predmet transakcije, ali z izvedenimi finančnimi instrumenti iz tega vrednostnega papirja, ki je predmet transakcije, v svojem imenu in za svoj račun in prav tako v svojem imenu za tuj račun. To vključuje prodajo in nakup za stranko in trgovanje Banke s stranko prek vmesnega posrednika,
- Banka povezuje strankino transakcijo z nasprotno stranjo, ki je tudi stranka Banke, in ravna v korist obeh takih strank,
- Banka kupuje finančni instrument za stranko in ga takoj proda drugi stranki Banke ali obratno,
- Banka ohranja pozicijo (tudi pozicijo prodaje na kratko) investicije za stranko,
- Banka opravlja storitev izdaje finančnih instrumentov, ki so predmet transakcije z obveznostjo odkupa ali brez obveznosti odkupa ali kako drugače sodeluje pri izdaji teh finančnih instrumentov ali izvedenih finančnih instrumentov,
- Banka vzdržuje likvidnost ali trguje za lastni račun s finančnim instrumentom, katerega izdajatelj je stranka,
- Banka je povezana oseba izdajatelja finančnega instrumenta, ki je predmet transakcije, ali pa z Banko povezana oseba sodeluje pri izdaji takega finančnega instrumenta,
- Banka isti osebi ponudi storitve investicijskih raziskav in finančnih analiz ter storitev investicijskega svetovanja ali storitev podjetniških financ,
- Banka omogoča stranki, katere finančni instrumenti so predmet transakcije, storitve v zvezi s skladom tveganega kapitala.

Ukrepi Banke za preprečevanje nastanka nasprotij interesov med drugim vključujejo:

- zagotavljanje organizacijske ločenosti enot Banke, ki opravljajo posle, pri katerih se lahko pojavijo nasprotja interesov in preprečevanje neprimerne vpliva med organizacijskimi enotami Banke,
- zagotavljanje tajnosti občutljivih informacij pri opravljanju poslov,
- preprečevanje osebnih koristi zaposlenih pri Banki in njihovih povezanih oseb na račun strank Banke,
- zahteve po ravnanju zaposlenih pri Banki izključno v korist strank Banke,
- drugi ukrepi Banke, predvideni v politiki

XII. Investicijske raziskave

Banka sme občasno objaviti in dostaviti investicijske raziskave ali priporočila (v nadaljevanju: »**investicijska raziskava**« oziroma »**gradivo**«) vsem ali kateri koli svoji stranki, pri čemer pa v poslovanju s stranko ali za njen

račun le-tej ni obvezana razkriti obstoja ali vsebine tovrstnih raziskav oziroma ravnati v skladu z mnenji in ocenami, izraženimi v tovrstnem gradivu.

Če se kakršna koli vsebina, mnenje, projekcija, napoved ali ocena, ki jo investicijska raziskava vsebuje, spremeni oziroma postane netočna, Banka ni obvezana posodobiti, spremeniti ali dopolniti investicijske raziskave, oziroma na kakršenkoli drug način obvestiti stranke ali katerega koli drugega prejemnika zadevne investicijske raziskave, razen če je bila ta umaknjena.

Gradivo, ki je bilo dostavljeno stranki s strani poslovnih oddelkov Banke, ki se ukvarjajo s trgovanjem s finančnimi instrumenti, in ki ni označeno oziroma opredeljeno kot investicijska raziskava, se šteje, da ni bilo izdelano, pregledano ali izdano s strani Oddelka za analize. Kakršna koli mnenja, ki jih tovrstno gradivo vsebuje, se smejo razlikovati od mnenj, izraženih s strani drugih oddelkov Banke, vključno od mnenja Oddelka za analize. Poslovni in trgovalni oddelkov Banke so izpostavljeni nastanku dodatnega potencialnega nasprotja interesov, ki mu Oddelk za analize ni izpostavljen. Banka sme v izvajanju transakcij ravnati na način, ki ni skladen s pogledi ali mnenji, izraženimi v tovrstnem gradivu. Plačilo zaposlenih v poslovnih in trgovalnih oddelkih Banke je deloma odvisno od obsega transakcij, ki jih izvršijo. Ukrepe Banke za ravnanje z nasprotji interesov v povezavi z dejavnostjo investicijskih raziskav je moč najti na spletni strani Banke.

Na podlagi določb katerega koli pisnega dogovora med stranko in Banko, bodo gradiva, ki so bila dana stranki na razpologo s strani zadevnih oseb Banke, vključno z investicijskimi raziskavami, priporočili, informacijami o oblikovanju cen in tržnimi podatki (in intelektualno lastnino ter drugimi pravicami), ostala v izključni lasti Banke in jih ima stranka pravico uporabljati izključno za potrebe urejanja poslovnega razmerja, nastalega na podlagi pogodbe o opravljanju investicijskih storitev.

Investicijski nasveti, kot produkt investicijskega svetovanja, se ne štejejo za investicijske raziskave iz poglavja XII.

XIII. Informacije o stroških in drugih plačilih

Bistvene informacije o stroških in drugih plačilih za storitve Banke so podane v izvlečku Tarife NLB d.o., ki je priloga splošnih pogojev poslovanja in se izročijo stranki ob sklenitvi pogodbe o zagotavljanju investicijskih storitev. Izvleček Tarife NLB d.o. je na vpogled stranki in potencialni stranki tudi na spletni strani Banke.

XIV. Obdelava podatkov o stranki

Banka stranko izrecno opozarja, da sme Banka v skladu z ustreznimi predpisi, z namenom izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz oziroma so v zvezi s pogodbenimi razmerji, nastalimi med stranko in Banko pri opravljanju investicijskih storitev, ter uveljavljanja pravic iz teh razmerij, voditi, posredovati tretjim osebam, obdelovati in hraniti podatke, povezane s temi razmerji, ali podatke o stranki, ki jih je Banka pridobila od tretjih oseb (v nadaljevanju skupaj: »**podatki**«). Tovrstni podatki so lahko pridobljeni tudi iz telefonskih pogovorov med Banko in stranko, posnetih s strani Banke v postopku zagotavljanja investicijskih storitev.

Stranka s podpisom pogodbe o opravljanju investicijskih storitev izrecno dovoljuje obdelavo podatkov ter snemanje telefonskih pogovorov v zvezi s pogodbenimi razmerji ves čas veljavnosti te pogodbe in v skladu z ustreznim zakonom tudi še določen čas po njenem prenehanju. Dovoljenje stranke iz prejšnjega stavka se šteje kot pisna privolitev stranke v obdelavo osebnih podatkov v smislu predpisov, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

Banka sme brez predhodnega soglasja stranke, za namen preprečevanja prekrškov, kaznivih dejanj ter izpolnjevanja drugih zakonskih zahtev, posredovati podatke o stranki državnim in drugim regulatornim in sodnim organom.

XV. Višja sila in ravnanje tretjih oseb

Banka ne odgovarja za ravnanja, opustitve in posledice tovrstnih ravnanj in opustitev, ki so delno ali v celoti posledica dogodkov ali situacij, na katere Banka ni mogla vplivati, vključno (a ne izključno le) z nedelovanjem telekomunikacijskih sredstev, nepravilnostih v delovanju sistemov na trgih finančnih instrumentov, ravnanjem tretjih oseb, kot so KDD, centralni depozitarji, poddepozitarji, izvršilni partnerji in drugih oseb, udeleženih v transakciji.

Banka ne odgovarja za ravnanja, opustitve in posledice takih ravnanj in opustitev, ki so izvršena s strani Banke, ter za morebitno škodo, stroške ali druge obveznosti, nastale stranki (i) zaradi morebitnega nedelovanja dostopa stranke ali Banke do spleta in/ali (ii) zaradi nepregledovanja dohodne spletne pošte s strani stranke in/ali (iii) zaradi okvare oziroma nedelovanja strojne ali programske opreme Banke oziroma stranke, iz katerega koli razloga, katerih posledica utegne biti zlasti (a ne izključno le) neprejem katerega koli sporočila ali drugega pisanja Banke oziroma stranke, posredovanega Banki s strani stranke ali stranki s strani Banke, prek spleta.

Informacija o finančnih instrumentih NLB d.d. in s temi instrumenti povezanih tveganj

1. del: Uvod

Ta Informacija o finančnih instrumentih NLB d.d. in s temi instrumenti povezanih tveganj (v nadaljevanju: »**Informacija**«) je namenjena strankam in morebitnim strankam (v nadaljevanju: »**stranka**«) Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: »**Banka**«). Namen te informacije ni posredovati informacije o prav vseh tveganjih in drugih pomembnih vidikih glede finančnih instrumentov oziroma produktov, opisanih v tej informaciji, ki jih stranka lahko kupi, proda ali naroči pri Banki oziroma v zvezi s katerimi lahko prek Banke opravlja druge vrste poslov (v nadaljevanju: »**finančni instrumenti oziroma instrumenti**¹«), temveč le tiste informacije in opozorila o tveganjih, povezanih s finančnimi instrumenti, ki stranki predvsem omogočajo razumevanje narave in tveganj storitev in posameznih vrst finančnih instrumentov, navedenih v tej informaciji, in posledično sprejemanje odločitev o finančnih naložbah, zavedajoč se tveganj, povezanih s finančnimi instrumenti. Banka stranki svetuje, da si pred odločitvijo v zvezi s posamezno investicijsko storitvijo oziroma poslom v zvezi s finančnimi instrumenti (v nadaljevanju: »**investicijska storitev**«) natančneje prebere tudi vsa dodatna razkritja o finančnem instrumentu oziroma investicijski storitvi, ki so lahko vključena v posamezno dokumentacijo oziroma pogodbo o finančnem instrumentu ali so sestavni del investicijske storitve, zlasti (a ne izključno le) prospekt za izdajo finančnega instrumenta oziroma uvrstitev finančnega instrumenta na organizirani trg, v pogodbo o zagotavljanju investicijske storitve, Splošne pogoje poslovanja s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana in Splošne pogoje skrbniških storitev pri poslovanju s finančnimi instrumenti NLB d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: »**splošni pogoji poslovanja**«) ter Politiko izvrševanja naročil strank NLB d.d..

Smernice ali druge navedbe, vsebovane v tej informaciji, ne predstavljajo nasveta Banke o potencialnih investicijah in se ne štejejo za priporočilo Banke za podajo naročila stranke za izvedbo katere koli investicijske storitve ali investicije v kateri koli finančni instrument, ki je naveden v nadaljevanju. Navedena informacija tudi ne predstavlja ponudbe Banke, podane stranki, za sklenitev pogodbe o opravljanju ali izvedbi investicijskih storitev s finančnimi instrumenti, navedenimi oziroma opisanimi v tem dokumentu. V primeru, da stranka ne razume pomena katerega koli izmed razkritij ali opozoril, navedenih v tem dokumentu, ji priporočamo, da poišče neodvisen pravni ali finančni nasvet. Stranki svetujemo, da se pred začetkom koriščenja investicijskih storitev seznanijo s dokumentom, ki obravnava finančne instrumente, naravo pogodbe o zagotavljanju investicijskih storitev, in z obsegom izpostavljenosti in tveganjem, ki ga stranka s tovrstno investicijsko odločitvijo prevzema. Dodatno stranki svetujemo, da po potrebi pred sprejemom investicijske odločitve oziroma pred sklenitvijo pogodbe o opravljanju investicijskih storitev skrbno preuči, ali je finančni instrument oziroma investicijska storitev zanjo primeren(-a), upošteva znanje, izkušnje in finančni položaj stranke, ter, po potrebi, pridobi ustrezno neodvisno mnenje strokovnjaka s področja opravljanja investicijskih storitev oziroma poslovanja s finančnimi instrumenti, ki so opisani v tem dokumentu. Dejavniki tveganja se lahko pojavijo naenkrat oziroma se kopičijo, kar utegne povzročiti nepredvidljiv vpliv na vrednost vsake finančne naložbe. V kateri koli izmed spodaj opisanih situacij lahko uporaba finančnega vzvoda (ki poveča morebitne pozitivne ali negativne rezultate) bistveno poveča vpliv katerega koli izmed opisanih tveganj. Banka opozarja stranko, da vsi finančni produkti, opisani v tem dokumentu, prinašajo določeno stopnjo tveganja in pri tem celo pri investicijskih strategijah z relativno nizkim tveganjem obstaja element negotovosti. Vrste tveganj so odvisne od številnih dejavnikov, vključno s tem, kako je finančni instrument izdelan, strukturiran ali kako se unovči. Tveganja, značilna za določen finančni instrument ali storitev, so odvisna od značilnosti finančnega instrumenta ali storitve in posebnih okoliščin ali razmerij med udeleženci, vpletenimi v tak instrument ali storitev, kot so zlasti (a ne izključno le) stranke, domače in tuje banke, borznoposredniške družbe, borze, depozitne institucije in skrbniške banke.

2. del: Vrste splošnih tveganj

Pri poslovanju s finančnimi instrumenti so prisotna sistematična in nesistematična tveganja. Nesistematična tveganja so tveganja, povezana s specifičnostjo posameznega finančnega instrumenta, ki ne vplivajo na celoten finančni trg in so neodvisna od dogajanja na trgu finančnih instrumentov. Tako nesistematično tveganje je npr. kreditno tveganje. Sistematično tveganje je tveganje, povezano s faktorji, ki vplivajo na celoten finančni trg in zato na celotno vrednost portfelja. Tudi razpršeni portfelj vrednostnih papirjev se sistematičnemu tveganju ne more izogniti, ker se vrednost razpršenega portfelja giblje približno enako kot celotna vrednost vrednostnih papirjev na finančnih trgih. Med sistematična tveganja sodijo likvidnostno tveganje, tveganje sprememb obrestnih mer, tveganje reinvestiranja, valutno tveganje in tveganje spremembe cene blaga. Cena ali vrednost naložbe bo odvisna od nihanj na finančnih trgih, na katere ne vpliva nihče izmed posameznih udeležencev trgov finančnih instrumentov. Banka že vnaprej opozarja stranko, da prihodnjih donosov finančnih

¹ Pojem »finančni instrument« zajema izključno tiste finančne instrumente, ki so navedeni v Zakonu o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 67/07, popravek 100/07, v nadaljevanju: »ZTFI«), pojem »instrument« lahko zajema tudi tiste instrumente, ki po ZTFI ne sodijo v kategorijo finančnih instrumentov, kot na primer depozit (vpogledna vloga), vezan depozit in podobni instrumenti.

instrumentov ni mogoče napovedati na podlagi preteklih donosov. Narava in obseg investicijskih tveganj se razlikujeta med finančnimi trgi posameznih držav in med posameznimi finančnimi instrumenti. Ta investicijska tveganja se, med drugim, utegnejo razlikovati tudi glede na vrsto naložbe, glede na potrebe in cilje nekaterih investitorjev, glede na način, kako se določena investicijska storitev izvede, oziroma na način, kako se posamezen finančni instrument ponudi, proda ali trži, glede na lokacijo ali domicil izdajatelja, diverzifikacijo ali koncentracijo v portfelju, zahtevnost transakcije in uporabo vzvoda.

V nadaljevanju navedene vrste tveganj lahko vplivajo na vsako vrsto naložbe:

1. Likvidnostno tveganje

Na likvidnost instrumenta neposredno vplivata povpraševanje in ponudba tega instrumenta, posredno pa tudi drugi dejavniki, vključno z motnjami na trgu (na primer motnje na zadevni borzi), ali infrastrukturni vidiki, kot so neizdelanost ali motnje procesa poravnave finančnih instrumentov. V nekaterih pogojih trgovanja je lahko težko ali nemogoče zapreti ali odpreti pozicijo² v določenem finančnem instrumentu. To se lahko na primer zgodi pri hitrem gibanju cen, zlasti če je povišanje ali znižanje cene finančnega instrumenta tolikšno, da se skladno s predpisi borze trgovanje z instrumentom prekine ali omeji. Izdaja naloga stranke za preprečitev izgube (»stop-loss«) ne bo nujno omejila izgube na želeni znesek, kajti zaradi tržnih pogojev se lahko zgodi, da tovrstnega naloga ne bo mogoče izvesti. Pri sklepanju bilateralnih poslov s finančnimi instrumenti nasprotni stranki, podpisnici pogodbe, ni treba sprejeti predčasne prekinitve pogodbe, ponovno odkupiti ali izplačati finančnega instrumenta (razen če je tako določeno v pogodbi), zato ima lahko instrument ničelno likvidnost. V drugih primerih pa lahko zaradi predčasne prekinitve, realizacije ali izplačila stranka prejme bistveno manj, kot je plačala za instrument, oziroma v nekaterih primerih sploh nič.

2. Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje izgube, ki jo povzročijo posojilojemalci, dolžniki iz naslova izdaje obveznic oziroma iz naslova s obveznicami povezanih poslov, garant ali nasprotna stranka, in sicer če ne izpolnijo svojih zapadlih obveznosti, ali tveganje, da se bo kreditna boniteta teh strank poslabšala. Izpostavljenost kreditnemu tveganju je posebno pomembna pri vseh finančnih instrumentih s kreditno izpostavljenostjo, kot so na primer komercialni zapisi. Potencialne izgube, do katerih lahko pride, pogostost in verjetnost nastanka teh izgub pri finančnih instrumentih s kreditno izpostavljenostjo so lahko precej večje kot pri naložbah v osnovni instrument, ki predstavlja sestavino kreditne izpostavljenosti pri finančnih instrumentih s kreditno izpostavljenostjo.

3. Tržno tveganje

Cena oziroma vrednost finančnih instrumentov se spreminja glede na tržno ponudbo in povpraševanje, zaznave investitorjev, cene morebitnih osnovnih ali povezanih investicij ali glede na vpliv panožnih, političnih in ekonomskih dejavnikov, ki utegnejo biti povsem nepredvidljivi.

3.1 Tuji trgi³

Vse investicije v tujini ali investicije s tujim elementom so lahko izpostavljene tveganju tujih trgov, ki predstavljajo drugačna tveganja od tistih na domačem trgu investitorja⁴, pri čemer utegnejo biti tveganja v nekaterih primerih večja od tveganj, ki jih stranka prevzema z investicijami na domačem trgu. Verjetnost dobička ali izgube iz transakcij na tujih trgih ali pogodb v tujih valutah je odvisna tudi od nihanj deviznih tečajev.

3.2 Nastajajoči trgi

Nestanovitnost cen je lahko velika zlasti na nastajajočih trgih. Neusklajenost cen, majhen obseg trgovanja in širok cenovni razpon so pogosta in nepredvidljiva gibanja na trgu. Poleg tega se lahko ob objavi določene novice ali informacije o določeni državi finančni trgi odzovejo z dramatičnim povišanjem in/ali znižanjem cen v zelo kratkem času. Na nastajajočih trgih (»emerging markets«) večinoma ni preglednosti, likvidnosti, učinkovitosti, tržne infrastrukture, pravne gotovosti oziroma varnosti in predpisov, ki so značilni za pravno ureditev razvitejših trgov. Tako je na primer mogoče, da na navedenih trgih ne obstajajo predpisi, ki urejajo tržno ali cenovno manipulacijo in trgovanje na podlagi notranjih informacij, ali drugi predpisi, katerih namen je zagotoviti vsem enake pogoje, kar zadeva dostopnost informacij in njihovo uporabo ali zlorabo na teh trgih. Na te trge lahko vplivajo tudi panožna, ekonomska in politična tveganja. Lahko se zgodi, da je na teh trgih težko uporabiti določene prakse za obvladovanje tveganj in pravne negotovosti, kot so zavarovanje s sklenitvijo valutne terminske pogodbe ali drugih poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti. Treba je preučiti vpliv uvedbe ali odprave valutnih kontrol ob katerem koli času in morebitne težave pri repatriaciji sredstev. Upoštevati je treba tudi tveganja, povezana z nacionalizacijo ali razlastitvijo sredstev, uvedbo obdavčitve z zasegom ali kaznovalno obdavčitvijo, omejitvami investicij tujcev na nastajajočih trgih, sankcijami, vojno in revolucijo.

² Izvesti nakup oziroma prodajo določenega finančnega instrumenta.

³ Pojem trg označuje denarni trg in/ali kapitalski trg finančnih instrumentov.

⁴ Pri domačih investitorjih je to slovenski kapitalski trg.

4. Poravalno tveganje in zaščita, ki jo nudijo klirinške hiše

Na mnogih borzah lahko za izvedbo transakcije "jamči" borza ali klirinška hiša. Ne glede na to tako jamstvo po navadi koristi članu borze ali klirinške hiše, ne more pa ga uveljavljati stranka, ki je zato izpostavljena dodatnemu kreditnemu tveganju in tveganju zaradi plačilne nesposobnosti podjetja, prek katerega je bila transakcija izvedena. Za instrumente, s katerimi se trguje zunaj borze in v neskladju z borznimi pravili, običajno ne obstaja klirinška hiša (čeprav se prenosljivi vrednostni papirji, ki niso uvrščeni na borzo, lahko poravnajo prek klirinške hiše). Poravalno tveganje je tveganje, da nasprotna stranka kupcu ne bo zagotovila/izročila oziroma mogla zagotoviti/izročiti finančnega instrumenta (ali njegove vrednosti) skladno z dogovorjenimi pogoji, potem ko je nasprotna stranka že izpolnila svoj del pogodbe. Poravalno tveganje je večje, če se različni deli transakcije poravnajo v različnih časovnih pasovih ali v različnih poravnalnih sistemih, kjer pobot oziroma poravnava ni mogoč(-a). To tveganje je posebej veliko pri valutnih transakcijah in valutnih zamenjavah.

5. Tveganje plačilne nesposobnosti

Plačilna nesposobnost ali neizpolnjevanje obveznosti podjetja, s katerim poslujete, ali katerega koli posrednika, ki je udeležen v transakciji, lahko povzroči likvidacijo ali zaprtje pozicij brez soglasja stranke. Obstaja tudi tveganje plačilne nesposobnosti v zvezi s samo investicijo, kot je na primer tveganje plačilne nesposobnosti podjetja, udeleženega v transakciji z izvedenimi finančnimi instrumenti na neorganiziranem trgu (pri čemer se tveganje nanaša na sam izvedeni finančni instrument in na morebitno zavarovanje ali kritje).

6. Valutno tveganje

Pri kakršnih koli valutnih transakcijah in transakcijah z izvedenimi finančnimi instrumenti in vrednostnimi papirji v tuji valuti gibanje deviznega tečaja ugodno ali neugodno vpliva na dobiček ali izgubo iz naslova teh transakcij. Oslabitev valute v primerjavi z valuto »benchmarka« (referenčni ali primerjalni indeks) ali valuto vašega portfelja bo negativno vplivala na vrednost investicije, denominirane v tej valuti. Nekatere države imajo devizne kontrole, ki lahko začasno onemogočijo menjavo ali prenos valut ali pa povzročijo devalvacijo valute. Zavarovanje pred tveganji lahko zmanjša izpostavljenost valutnemu tveganju, ne more pa povsem izničiti izpostavljenosti, ki izhaja iz spreminjajočih se vrednosti valut.

Če je kateri koli plačljiv znesek obresti in/ali odkupa v zvezi s katerim koli finančnim instrumentom povezan z gibanjem deviznega tečaja, lahko vsaka sprememba deviznega tečaja povzroči zmanjšanje zneska obresti oziroma odkupa. Zmanjšanje zneska pa lahko v nekaterih primerih povzroči, da ob zapadlosti takega instrumenta prejmete manjši znesek od prvotno investiranega.

7. Obrestno tveganje

Tveganje pri obrestnih merah izhaja iz dejstva, da se vrednost finančnega instrumenta, zlasti dolžniških vrednostnih papirjev, spremeni zaradi spremenjenih obrestnih mer. Obstajajo še dodatna tveganja, povezana z obrestnimi merami, ki se nanašajo na instrumente s spremenljivo obrestno mero, saj obrestnih prihodkov iz instrumentov s spremenljivo obrestno mero ni mogoče predvideti. Zaradi spremenljivih obrestnih prihodkov investitorji ob nakupu ne morejo določiti točne donosnosti instrumentov s spremenljivo obrestno mero. Investitorji v instrumente s pogostim izplačilom obresti so izpostavljeni tudi tveganju reinvestiranja. To pomeni, da lahko investitorji reinvestirajo obrestne prihodke, ki so jih prejeli, samo po takrat veljavni (lahko nižji) obrestni meri. Spremembe tržnih obrestnih mer bistveno močneje vplivajo na cene obveznic brez kupona kot na cene obveznic s kuponsko obrestno mero. Če se tržne obrestne mere povečajo, lahko cena obveznic brez kupona bolj pade kot cena drugih obveznic z cenno dospelostjo in boniteto.

8. Tveganje spremembe cen blaga

Cene blaga so lahko nestanovitne in lahko precej nihajo, če na primer naravne nesreče ali ujme, kot so orkani, požari ali potresi, vplivajo na ponudbo ali proizvodnjo takega blaga. Cene blaga lahko precej nihajo tudi zaradi sporov ali vojn, ki vplivajo na ponudbo ali proizvodnjo takega blaga. Če je kateri koli plačljiv znesek obresti in/ali odkupa v zvezi s katerim koli finančnim instrumentom povezan s ceno blaga, lahko vsaka sprememba cene takega blaga povzroči zmanjšanje zneska obresti in/ali zneska odkupa. Sprememba cene blaga lahko v nekaterih primerih povzroči, da ob zapadlosti instrumenta, vezanega na ceno blaga, prejmete znesek, ki je manjši od prvotno investiranega.

9. Regulativno, pravno in strukturno tveganje

Vse investicije so lahko izpostavljene regulativnemu, pravnemu ali strukturnemu tveganju. Naložbam, ki so izpostavljene regulativnim ali pravnim ukrepom in spremembam, se zaradi teh dejavnikov lahko spremeni dobičkonosnost. Pravne spremembe imajo lahko celo tak učinek, da predhodno sprejemljiva naložba postane nezakonita. Tovrstna tveganja so nepredvidljiva in so lahko odvisna od številnih političnih, ekonomskih in drugih dejavnikov. Iz navedenega razloga so tovrstna tveganja lahko večja na nastajajočih trgih. Hkrati sta na nastajajočih trgih po navadi nadzor države in ureditev poslovnih praks, borz in neorganiziranih trgov manj stroga. Zakoni in predpisi, s katerimi so seznanjeni investitorji v nekaterih krajih morda ne obstajajo, ponekod pa se lahko tudi nekonsistentno ali naključno uporabljajo oziroma razlagajo in spremenijo z učinkom za nazaj. Neodvisnost pravnih sistemov kot tudi njihova imuniteta pred gospodarskimi, političnimi ali nacionalističnimi vplivi sta v mnogih

državah še vedno pretežno nepreizkušeni. Sodniki in sodišča v številnih državah so na področjih poslovnega in korporacijskega prava večinoma neizkušena. Podjetja so izpostavljena tveganju, da bodo zakonodajna telesa spreminila uveljavljeni zakon samo zaradi gospodarskega ali političnega pritiska ali javnega nezadovoljstva. V primeru kršenja lokalnih zakonov ali predpisov ali morebitnega spora zaradi lastništva premoženja, ne obstaja jamstvo, da bo investitor, ki ima investicije v tujini, lahko na lokalnih sodiščih uveljavil ustrezno pravno sredstvo, pri čemer ima lahko investitor pri tujih sodiščih tudi težave s priznanjem njegovih zahtevkov ter izdajo in izvrševanjem sodb v zvezi s pravnimi zahtevki, ki jih je na teh sodiščih vložil oziroma so bili s strani teh sodišč priznani s sodno odločbo.

Pri mnogih finančnih instrumentih ne obstaja stvarna pravica ali pravica do uporabe, ki bi se nanašala na obveznosti ali vrednostne papirje izdajatelja osnovnega instrumenta, temveč ima investitor pogodbeno razmerje samo z nasprotno stranko, njegove pravice pa so posledično omejene le na pravna sredstva, opredeljena v pogodbi, ki jih lahko uveljavlja do nasprotne stranke skladno s pogoji posameznega finančnega instrumenta. V vseh primerih lahko pravni pogoji finančnega instrumenta vsebujejo določbe, ki so lahko v nasprotju z interesi stranke. Omogočajo lahko, na primer, predčasen odkup ali prekinitev kadar koli ali pa izdajatelju finančnih instrumentov omogočajo precej svobode pri spreminjanju pogojev, ki veljajo za finančne instrumente. V drugih primerih je lahko višina zneska, do katerega se lahko uveljavljajo pravice, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, omejena. V nekaterih primerih lahko na naložbo stranke vpliva tudi uveljavljanje pravic, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, drugih udeležencev trga.

10. Operativno tveganje

Operativno tveganje, ki ga predstavljajo izpadi ali okvare nujnih sistemov in kontrol, vključno z informacijskimi sistemi (v nadaljevanju: »IT«), lahko vplivajo na vse finančne instrumente. Poslovno tveganje, zlasti tveganje, da se podjetje vodi nepopolno ali slabo, lahko prav tako vpliva na delničarje ali investitorje takega podjetja. Kadrovske in organizacijske spremembe lahko močno vplivajo na tovrstna tveganja, pri čemer operativno tveganje na splošno ni opazno zunaj organizacije.

11. Nasprotja interesov

Pri običajnem poslovanju so lahko Banka in z njo povezane družbe izpostavljene različnim dejanskim in potencialnim nasprotjem interesov, torej interesom, ki so lahko v nasprotju z interesi stranke ali pa so interesi ene stranke Banke v nasprotju z interesi druge stranke Banke.

3. del: Produkti in investicije

Nakup ali prodaja finančnega instrumenta je povezana z več vrst stroškov (vključno s stroški in provizijo za transakcijo). Ti stroški lahko bistveno zmanjšajo ali celo izničijo možnost morebitnega dobička stranke, ki bi ga sicer utegnila doseči stranka iz poslov s finančnimi instrumenti. Če pri izvršitvi naročila stranke sodelujejo dodatni domači ali tujji udeleženci trga finančnih instrumentov, med drugim domači borzni posredniki ali posredniki na tujih trgih, mora stranka upoštevati, da je lahko stranka obremenjena tudi s plačilom borzoposredniške provizije, zneskom nadomestila in drugimi stroški, zlasti (a ne izključno le) stroški tretjih oseb. Poleg navedenih stroškov, ki so neposredno povezani s transakcijo s finančnim instrumentom (»neposredni stroški«), mora stranka upoštevati tudi vse naknadne stroške in nadomestila (»na primer nadomestilo za izvedbo skrbniških storitev«). Pred investiranjem svetujemo stranki, da se pouči o vseh dodatnih stroških in nadomestilih, ki nastanejo v povezavi z nakupom, skrbništvom ali prodajo finančnega instrumenta.

Če stranka v poslu s finančnim instrumentom zagotovi zavarovanje, je od vrste transakcije in kraja trgovanja odvisno, kako se bo zavarovanje obravnavalo. Zavarovanje stranke se lahko obravnava različno, in sicer v odvisnosti od tega, ali trguje na organiziranem trgu, kjer veljajo pravila borze in s transakcijo povezane klirinške hiše, ali pa se trgovanje izvaja zunaj borze. V nekaterih primerih zaradi neločevanja med sredstvi stranke in sredstvi udeleženca, ki za račun stranke opravlja posle za stranko prek drugega udeleženca trga finančnih instrumentov, obstaja tveganje, da stranka na začetku trgovanja s finančnim instrumentom ne bo mogla uveljavljati svojih pravic in upravičenj iz naslova zagotovljenega zavarovanja, oziroma tveganje, da bo stranka navedene pravice in upravičenja med trgovanjem s finančnim instrumentom izgubila. Čeprav se trgovanje izkaže za donosno, pa ni zagotovljeno, da bo stranka dobila povrnjena vsa sredstva, ki jih je položila pri udeležencu trga finančnih instrumentov z namenom zavarovanja posla. Banka svetuje stranki, da se pozanima o načinu obravnave zavarovanja, ki ga stranka zagotovi za zavarovanje posla, in da se seznaní s pravnim varstvom, ki je v poslu zagotovljeno denarnim sredstvom ali drugemu premoženju stranke, ki ga stranka zagotovi kot zavarovanje (gre zlasti za primere plačilne nesposobnosti ali stečaja katerega koli udeleženca posla). Morebitna vprašanja v zvezi s povračili v poslih izgubljenih denarnih sredstev ali premoženja lahko urejajo tudi zakonodaja ali lokalni predpisi.

1. Delnice in druge vrste lastniških vrednostnih papirjev

Delnice so izpostavljene vsem glavnim vrstam tveganj, ki so navedene v 2. delu tega dokumenta. Poleg navedenih tveganj obstaja pri delnicah tudi tveganje nestanovitnosti ali težav v sektorju podjetja. Če podjetje ni uvrščeno na

borzo in se z njegovimi delnicami ne trguje na borzi ali pa je uvrščeno na borzo in se z njegovimi delnicami trguje redko, je lahko prisotno tudi likvidnostno tveganje, zaradi česar je lahko delnice včasih zelo težko prodati.

1.1 Navadne delnice

Navadne delnice so delnice, ki dajejo njihovim imetnikom pravico do udeležbe pri upravljanju družbe (pravico glasovati na skupščini družbe za predlagane sklepe), pravico do dela dobička (dividenda) in pravico do ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe, medtem ko investitor v navadne delnice ne more od izdajatelja delnice zahtevati vračila vložka (povračila investicije v nakup delnice). Investicije v navadne delnice nimajo zajamčenega donosa, pri likvidaciji izdajatelja pa so navadni delničarji med zadnjimi, ki so upravičeni do poplačila iz kapitala in morebitnih presežnih sredstev izdajatelja, kar lahko privede do izgube precejšnjega dela ali celotnega vložka (investicije v nakup delnice).

1.2 Prednostne delnice

V nasprotju z navadnimi delnicami imajo delničarji prednostnih delnic običajno pravico do fiksne dividende, ki ni odvisna od uspešnosti izdajatelja, zato so manj tvegana oblika investicije kot navadne delnice. Prednostne delnice po navadi delničarjem ne dajejo pravice glasovati na skupščinah izdajatelja, toda v primeru, da gre izdajatelj v stečaj, imajo imetniki prednostnih delnic prednost pri poplačilu iz morebitnih presežnih sredstev izdajatelja pred navadnimi delničarji.

2. Potrdila o lastništvu

Potrdila o lastništvu (ameriška potrdila o lastništvu, globalna potrdila o lastništvu itd., v nadaljevanju skupaj poimenovana kot »**potrdila o lastništvu**«) so prenosljiva potrdila, ki jih praviloma izda banka in predstavljajo določeno število delnic v podjetju, s katerimi se trguje na lokalni borzi izdajatelja ali na borzi v tujini. Prisotna tveganja se nanašajo na delnico samo in na banko, ki izda potrdilo. Poleg tega obstajajo bistvene razlike med pravicami imetnikov potrdil o lastništvu in pravicami imetnikov delnic izdajatelja, ki jih predstavljajo potrdila o lastništvu. Pogodba o potrdilih o lastništvu določa pravice in odgovornosti depozitarja (kot izdajatelja potrdil o lastništvu), izdajatelja delnic, ki jih predstavljajo potrdila o lastništvu, in imetnika potrdil o lastništvu in se lahko razlikujejo od pravic imetnikov delnic. Na primer, izdajatelj delnic, ki jih predstavljajo potrdila o lastništvu, lahko izvede izplačila imetnikom delnic, imetnikom potrdil o lastništvu pa ne. Vse razlike med pravicami imetnikov potrdil o lastništvu in imetnikov delnic izdajatelja, ki jih predstavljajo potrdila o lastništvu, so lahko pomembne in lahko bistveno in negativno vplivajo na vrednost potrdil o lastništvu. Potrdila o lastništvu, ki predstavljajo delnice izdajateljev s sedežem v tujih pravnih sistemih (zlasti v pravnih sistemih nastajajočih trgov), vsebujejo tudi tveganja, povezana s trgi finančnih instrumentov v pravnih sistemih.

3. Nakupni boni – »warrant«

Nakupni boni je časovno omejena pravica do nakupa delnic, zadolžnic ali obveznic, ki jo je mogoče uveljavljati do izdajatelja osnovnega finančnega instrumenta. Razmeroma majhno gibanje cene osnovnega finančnega instrumenta lahko povzroči nesorazmerno veliko gibanje cene nakupnega bona, bodisi ugodno bodisi neugodno. Cene nakupnih bonov so zato lahko nestanovitne.

Pravica do vpisa katerega koli finančnega instrumenta, ki izhaja iz nakupnega bona, je vsekakor časovno omejena, zato postane investicija ničvredna, če investitor pravice ne uveljavi do določenega roka.

Če se nakupne pravice uveljavijo, se lahko od imetnika nakupnega bona zahteva, da izdajatelju plača dodatne zneske (v višini, ki je enaka ali blizu vrednosti sredstev, na katere se boni nanašajo). Z uveljavitvijo nakupnega bona pridobi imetnik nakupnega bona vse pravice in tveganja iz naslova lastništva osnovnega finančnega instrumenta. Nakupni boni so lahko izpostavljeni vsem glavnim vrstam tveganj, ki so opisane v 2. delu.

Banka svetuje stranki, da nakupnega bona ne kupi, če ni pripravljena utrpeti izgube vsega denarja, ki ga investira, vključno s plačano provizijo ali drugimi stroški transakcije.

Tudi nekateri drugi instrumenti se imenujejo boni ('warrant'), vendar so dejansko opcije (na primer opcija za pridobitev vrednostnega papirja, s katero se trguje na organiziranem trgu in jo je mogoče uveljaviti v razmerju do osebe, ki ni izdajatelj osnovnega instrumenta). Navedeni instrumenti so opisani v točki o opcijah.

4. Instrumenti denarnega trga

Instrumenti denarnega trga so kot drugi dolžniški instrumenti izpostavljeni glavnim vrstam tveganj, navedenim v 2. delu tega dokumenta, zlasti kreditnemu in obrestnemu tveganju.

5. Dolžniški instrumenti/obveznice/zadolžnice

Vsi dolžniški instrumenti so potencialno izpostavljeni glavnim vrstam tveganj, ki so navedene v 2. delu, zlasti kreditnemu in obrestnemu tveganju.

Dolžniški vrednostni papirji so lahko izpostavljeni tveganju zaradi izdajateljeve nezmožnosti plačila glavnice in/ali obresti, njihove vrednosti pa se lahko spremenijo tudi zaradi sprememb obrestnih mer, tržne zaznave kreditne sposobnosti izdajatelja, splošne likvidnosti trga in drugih ekonomskih dejavnikov. Ko se obrestne mere zvišajo, lahko pričakujemo, da se bo vrednost dolžniških vrednostnih papirjev zmanjšala. Prenosljivi dolžniški vrednostni papirji s fiksno kuponsko obrestno mero z daljšo dospelostjo/nizjimi kuponi so po navadi občutljivejši za gibanje obrestnih mer kot tisti s krajšo dospelostjo/višjimi kuponi.

6. Enote kolektivnih naložbenih podjemov

Kolektivni naložbeni podjem, razen podjema zaprtega tipa, je vzajemni sklad⁵ ali investicijska družba⁶, katere namen je skupinsko nalaganje kapitala, ki ga zagotavlja javnosti in ki deluje po načelu razpršitve tveganja, in enote, ki se na zahtevo njihovega imetnika odkupijo oziroma izplačajo neposredno ali posredno iz premoženja tega podjema.

Investicijski kupon je vrednostni papir, katerega izdajatelj je družba za upravljanje, ki se glasi na eno ali več enot premoženja vzajemnega sklada in ki daje imetniku investicijskega kupona pravico do družbe za upravljanje zahtevati izplačilo vrednosti enot premoženja vzajemnega sklada, na katere se glasi investicijski kupon, ter pravico do izplačila sorazmernega dela likvidacijske mase pri likvidaciji vzajemnega sklada.

Kolektivni naložbeni podjem in naložbe, ki jih zajemajo (v nadaljevanju skupaj: »**naložbeni podjem**«), so potencialno izpostavljeni vsem glavnim vrstam tveganj, ki so navedene v 2. delu tega dokumenta.

Obstaja mnogo različnih vrst kolektivnih naložbenih podjemov. Na splošno gre pri kolektivnih naložbenih podjemih za dogovor, ki številnim investitorjem omogoča, da združijo svoja sredstva, ki jih nato strokovno upravlja neodvisni upravitelj. Investicije po navadi zajemajo instrumente denarnega trga ter dolžniške in lastniške vrednostne papirje, vendar lahko – odvisno od vrste naložbenega podjema – vključujejo tudi izvedene finančne instrumente, nepremičnine ali katera koli druga sredstva. Naložbe, ki so predmet naložbenega podjema, so lahko izpostavljene tveganjem, zato se investitorjem svetuje, da preverijo, ali naložbeni podjem zajema več različnih naložb in s tem se tveganje porazdeli.

Tveganje kolektivnih naložbenih podjemov je mogoče zmanjšati, ker lahko ustrezna diverzifikacija v kolektivnem naložbenem podjemu zmanjša vpliv spremembe vrednosti posamezne naložbe na celotno donosnost naložbenega podjema. Kljub razpršitvi tveganja lahko pride do padca ali povišanja vrednosti naložbenega podjema.

Oceno vrednosti kolektivnega naložbenega podjema po navadi nadzoruje upravitelj sklada ali investicijski svetovalec, ki upravlja kolektivni naložbeni podjem (odvisno od primera). Ocene vrednosti se izvajajo skladno s pogoji, ki veljajo za kolektivni naložbeni podjem in lahko temeljijo na nerevidiranih finančnih izkazih kolektivnega naložbenega podjema in vseh pripadajočih poročilih. Te ocene so lahko predhodni izračuni vrednosti čistega premoženja kolektivnih naložbenih podjemov. Kolektivni naložbeni podjem lahko zajema več vrst investicij, ki so nelikvidne ali se z njimi ne trguje aktivno in za katere je težko zanesljivo določiti ceno. Posledično lahko upravitelj sklada ali investicijski svetovalec upošteva različne vrednosti posameznih naložb, zajetih v kolektivnem naložbenem podjemu. Negotovost pri ocenjevanju vrednosti sredstev v kolektivnih naložbenih podjemih lahko negativno vpliva na vrednost čistega premoženja kolektivnega naložbenega podjema, zlasti če se presoja v zvezi z oceno vrednosti izkažejo za netočne. Upravitelji sklada ali investicijski svetovalci, ki upravljajo kolektivni naložbeni podjem, lahko (med drugim) uporabljajo strategije, kot so terminska prodaja brez pokritja (kratka prodaja), vzvod, posojanje in izposojanje vrednostnih papirjev, naložbe s slabšo bonitetno oceno ali težko novčljive naložbe, nekriti opcijski posli, opcije in terminski posli ter valutni posli, od katerih lahko vsak v določenih okoliščinah okrepi vpliv neugodnih tržnih gibanj in poveča izgube podjema. Kolektivni naložbeni podjem lahko vključuje investicije na trgih, ki so nestanovitni in/ali nelikvidni in v katerih je težko ali drago odpreti ali zapreti pozicijo. Donosnost posameznega kolektivnega naložbenega podjema in naložb, ki so njegov sestavni del, je odvisna od tega, kako uspešen je upravitelj kolektivnega naložbenega podjema pri izbiri in upravljanju posamezne naložbe kolektivnega naložbenega podjema.

Poleg tega je unovčenje investicije v kolektivni naložbeni podjem pogosto omejeno skladno s pogoji, ki veljajo za podjem. Mogoče je, da za kolektivni naložbeni podjem ne obstaja sekundarni trg, zato je lahko investicija v tak podjem (zelo) nelikvidna.

7. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z opcijami, terminskimi posli, posli zamenjave, terminskimi pogodbami, izvedenimi finančnimi instrumenti za prenos kreditnega tveganja in finančnimi pogodbami na razliko

Tveganja, navedena v nadaljevanju, lahko nastanejo v povezavi z vsemi vrstami izvedenih finančnih instrumentov, ne glede na to, ali gre za olistinjeni produkt (kot na primer certifikat) ter ali so posli sklenjeni na organiziranem trgu ali na neorganiziranem trgu.

Izvedeni finančni instrument je instrument, katerega vrednost izhaja iz vrednosti osnovnega instrumenta. Namesto da bi trgovali ali menjali samo osnovni instrument, se sklene pogodba za izmenjavo denarja, sredstev, finančnega instrumenta ali druge vrednosti na podlagi osnovnega instrumenta, in sicer na določen datum v prihodnosti. Za pridobitev izvedenega finančnega instrumenta se lahko plača tudi premija.

Pri investiranju v izvedene finančne instrumente je pogosto mogoče pridobiti finančni vzvod, kar pomeni, da lahko majhen polog ali vplačilo privede do velike izgube (ki je lahko večja od osnovnega vložka) ali dobička. Iz navedenega sledi tudi, da lahko relativno majhna sprememba v ceni osnovnega instrumenta povzroči razmeroma veliko večje gibanje vrednosti izvedenega finančnega instrumenta. Posamezni izvedeni finančni instrumenti so povezani tudi zahtevo po vplačilu kritja, kar pomeni, da bo morala stranka z gotovino pokriti morebitne izgube, ki jih je utrpela pri

⁵ Vzajemni sklad je investicijski sklad, oblikovan kot ločeno premoženje, ki je razdeljeno na enote, katerih vrednost je na zahtevo imetnika izplačljiva iz tega premoženja, in ki ga upravlja družba za upravljanje.

⁶ Investicijska družba je investicijski sklad, organiziran kot delniška družba s sedežem v RS, katere osnovni kapital je razdeljen na delnice istega razreda, ki so prosto prenosljive in s katerimi se trguje na organiziranem trgu vrednostnih papirjev.

posameznih z Banko sklenjenih poslih, sicer stranka tvega, da Banka na podlagi enostranske odločitve predčasno prekine oziroma realizira transakcijo. Finančni vzvod in zahteva po kritju pri nekaterih izvedenih finančnih instrumentih hkrati dodatno povečata tveganja, katerim je investitor izpostavljen pri naložbah v tovrstne instrumente.

Obstaja veliko različnih vrst izvedenih finančnih instrumentov, pri čemer so opcije, terminski posli in posli zamenjave najpogostejši. Investitor, ki investira v izvedene finančne instrumente, pogosto prevzame visoko stopnjo tveganja, zato je treba naložbe v izvedene finančne instrumente sklepati previdno, zlasti (a ne izključno le) v primeru, da je investitor manj izkušen oziroma se ni pripravil izpostavljati večjim tveganjem oziroma ima na razpolago manjšo količino kapitala za investiranje.

Če je izvedena transakcija še posebno obsežna ali če je trg nelikviden (kar velja pri mnogih izvedenih finančnih instrumentih), je lahko nemogoče izvesti transakcijo ali zapreti pozicijo po ugodni ceni.

Izvedeni finančni instrumenti, s katerimi se trguje na borzi, so izpostavljeni tveganjem zaradi borznega trgovanja na splošno, vključno z zahtevo po vplačilu kritja. Izvedeni finančni instrumenti, s katerimi se trguje zunaj borze, so lahko prenosljivi vrednostni papirji ali dvostranske pogodbe, s katerimi se trguje na prostem trgu. Čeprav se lahko s temi oblikami izvedenih finančnih instrumentov trguje različno, je lahko v obeh primerih prisotno kreditno tveganje izdajatelja (pri prenosljivih vrednostnih papirjih) ali nasprotna stranke (pri dvostranskih pogodbah) in kot za vsako pogodbo veljajo tudi zanje posebni pogodbeni pogoji. Pri dvostranskih pogodbah je zlasti mogoče, da nasprotna stranka ni zavezana zapreti ali likvidirati svoje pozicije, zato se lahko zgodi, da investitor ne bo mogel prekiniti pogodbe, ki ustvarja izgubo. Značilnosti posla z izvedenim finančnim instrumentom, s katerim se trguje zunaj organiziranega trga, so dogovorjene ob vsaki sklenitvi posla na individualni ravni. Ker pogoji transakcije niso standardizirani in ne obstaja centraliziran vir cen (kot pri instrumentih, s katerimi se trguje na borzi), je včasih transakcije težko ovrednotiti. Različne formule in finančne predpostavke lahko dajo različne vrednosti, različne finančne organizacije pa lahko navajajo različne cene za isto transakcijo. Poleg tega se vrednost izvedenega finančnega instrumenta, s katerim se trguje zunaj borze, lahko sčasoma spreminja, pri čemer lahko nanjo vpliva veliko dejavnikov, med katerimi so tudi preostala dospelost, tečaj, nestanovitnost cene in prevladujoče obrestne mere. Izvedeni finančni instrumenti se lahko uporabljajo za špekulativne namene ali kot zavarovanje drugih investicij ali obvladovanje ekonomskih tveganj. Stranki svetujemo, da se pozanimo o značilnostih posameznih vrst izvedenih finančnih instrumentov in iz teh instrumentov izhajajočih ter s temi instrumenti povezanih obveznostih (npr. okoliščine, v katerih je stranka zavezana prevzeti ali izročiti osnovno sredstvo in – pri opcijah – datum zapadlosti, omejitve glede časa izvršitve ter pogoji in način izvršitve opcije). V nekaterih primerih lahko borza ali klirinška družba spremeni določila neizpolnjenih pogodb (vključno z izvršilno ceno pri opcijskem poslu), ki ustrezajo spremembam osnovnega instrumenta.

Pri gibanju cene osnovnega instrumenta in izvedenega finančnega instrumenta, ki se na ta osnovni instrument glasi, lahko pride do razhajanj. Za terminsko pogodbo, ki se nanaša na opcijo, lahko na primer veljajo omejitve cene, za opcijo samo pa ne. Če ni cene osnovnega instrumenta, je včasih težko oceniti "pošteno" vrednost izvedenega finančnega instrumenta.

Navedene točke v zvezi z različnimi vrstami izvedenih finančnih instrumentov ne veljajo samo za navedene izvedene finančne instrumente, ampak tudi širše, za izvedene finančne instrumente na splošno. Vsi izvedeni finančni instrumenti so potencialno izpostavljeni glavnim vrstam tveganja, navedenim v 2. delu, zlasti tržnemu tveganju, kreditnemu tveganju in vsem posebnim panožnim tveganjem, povezanim z osnovnim sredstvom.

7.1 Terminske pogodbe, (sintetični) terminski posel in dogovor o terminski obrestni meri

Terminske pogodbe, (sintetični) terminski posli in dogovor o terminski obrestni meri (vsi navedeni spadajo v kategorijo izvedenih finančnih instrumentov) zajemajo obveznost sklenitve, prevzema ali izročitve dogovorjenega osnovnega instrumenta ali denarne poravnave na datum v prihodnosti. Pri trgovanju s (sintetičnimi) terminskimi posli in pogodbami je pogosto mogoče pridobiti finančni vzvod, terminske transakcije pa lahko vključujejo tudi pogojno obveznost, zlasti zahtevo glede kritja.

7.2 Opcije

Z nakupom opcije investitor pridobi pravico, ne pa tudi obveznost, od izdajatelja opcije kupiti (v primeru izdaje nakupne opcije) oziroma izdajatelju prodati (v primeru izdaje prodajne opcije) osnovni instrument na vnaprej določen ali določljiv dan in po vnaprej določeni (izvršilni) ceni.

Nakup opcije je manj tvegan kot prodaja opcije, saj lahko izguba pri nakupu opcije znaša največ toliko kot premija, povečana za provizijo ali druge stroške transakcije. Nekateri opcijski trgi delujejo na osnovi kritja, tako da kupci ne plačajo celotne premije za opcijo v času, ko jo kupijo. V tem primeru se lahko od stranke naknadno zahteva, da plača kritje za opcijo do višine premije, če tega ne stori, se lahko pozicija stranke zapre ali likvidira tako kot terminska pozicija. Kadar stranka izda opcijo, je povezano tveganje veliko večje kot pri nakupu opcije. Če želi stranka ohraniti svojo pozicijo, se lahko zgodi, da bo morala poravnati obveznosti, ki izhajajo iz opcije, pri čemer pa lahko utрпи izgubo, ki bistveno presega prejeto premijo. Z izdajo opcije namreč stranka sprejme pravno obveznost nakupa ali prodaje osnovnega instrumenta pod pogojem, da upravičenec iz opcije to uveljavlja v roku za uveljavitev opcije, in sicer neodvisno od tega, za koliko se je tržna cena osnovnega instrumenta oddaljila od izvršilne cene, dogovorjene v opciji. Če je stranka že imetnik osnovnega instrumenta, za katerega je sklenila pogodbo o izdaji prodajne opcije (kar je znano kot "krita nakupna opcija"), je tveganje manjše. Če stranka ni imetnik osnovnega instrumenta (kar je znano

kot »nekrita nakupna opcija«), je lahko tveganje neomejeno. Za nakupno opcijo velja, da je (»in-the-money«), kadar je izvršilna cena nižja od tržne cene osnovnega instrumenta. Za prodajno opcijo velja, da je (»in-the-money«), kadar je izvršilna cena višja od tržne cene osnovnega instrumenta. Tudi pri unovčanju opcije (»in-the-money«) lahko investitor realizira negativen donos, in sicer kadar je vrednost unovčene opcije nižja od stroškov, ki jih je imel kupec s sklepanjem transakcije v zvezi z opcijo (premija, druga nadomestila in stroški).

V nekaterih primerih se instrumenti, ki zagotavljajo možnost izvršitve nakupa ali prodaje osnovnega instrumenta do tretje osebe (do osebe, ki ni prvotni izdajatelj tega osnovnega sredstva), imenujejo 'warrant'. S tovrstnimi instrumenti se trguje na organiziranem trgu (borzi) ali zunaj organiziranega trga in vsebujejo podobna tveganja kot opcije. Obstaja več vrst opcij glede na možnost izvršitve opcije, med njimi ameriška opcija (možnost izvršitve na kateri koli dan v obdobju do zapadlosti opcije), evropska (samo na dan, določen kot dan zapadlosti opcije) in bermudska (samo na vnaprej določene dneve v obdobju do zapadlosti opcije). Nakup evropskih ali bermudskih opcij lahko prinaša dodatno tržno tveganje, ker je lahko izvršilna cena pod/nad tržno ceno (t. i. »in-the-money«) (pretežen) del časa, ne pa tudi na dan oziroma dneve na katere ima investitor pravico do uveljavitve opcije. V primeru, da je stranka potencialni izdajatelj opcije, je treba upoštevati način, kako vrsta opcije vpliva na terminski plan potencialnih obveznosti stranke za plačilo oziroma izročitev osnovnega instrumenta, ki izhajajo iz opcije. Kot izdajatelj evropske opcije lahko stranka terminski plan vseh obveznosti za plačilo oziroma izročitev osnovnega instrumenta predvidi. Če ne pride do predčasne prekinitve razmerja, nastalega s sklenitvijo pogodbe o ustanovitvi opcije, poravnava pred datumom zapadlosti ni potrebna. Kot izdajatelj ameriške opcije pa mora biti stranka pripravljena izpolniti morebitne obveznosti za plačilo oziroma izročitev osnovnega instrumenta kadarkoli v obdobju do zapadlosti opcije.

7.3 Pogodbe na razliko

Določeni izvedeni finančni instrumenti se imenujejo pogodbe na razliko. To so lahko opcije ali terminskimi posli na borzni indeks, valutno in obrestno zamenjavo. V nasprotju s terminskimi posli in posli, katerih predmet so opcije (ki se lahko – glede na pogoje – poravnajo z gotovino ali izročitvijo osnovnega instrumenta) se lahko te pogodbe poravnajo samo z denarno poravnavo. Naložba v pogodbo na razliko prinaša enaka tveganja kot naložba v zvezi s terminskim poslom ali opcijo. Transakcije s pogodbami na razliko lahko zajemajo tudi pogojno obveznost.

7.4 Naložbeni certifikati

Naložbeni certifikati investitorjem omogočajo zasledovanje gibanja cen različnih osnovnih finančnih instrumentov (delnic, indeksov, obveznic ...), vendar je investitor poleg tveganju do posameznega finančnega instrumenta izpostavljen tudi tveganju do izdajatelja certifikata. Izdajatelji certifikatov so večinoma velike investicijske banke, ki z omenjenimi instrumenti trgujejo na organiziranem trgu (borzi). Lastniki naložbenih certifikatov, v nasprotju z imetniki osnovnih finančnih instrumentov, nimajo nobenih pravic, ki bi izvirale iz naslova lastništva osnovnega instrumenta (na primer pravice do dividende). Imetniki certifikatov so upravičeni do nekaterih izplačil ob določenih pogojih, ki so vnaprej opredeljeni v prodajnem prospektu.

Obstaja več vrst certifikatov, kot na primer udeležbeni certifikati, certifikati s finančnim vzvodom, certifikati, ki zasledujejo nadpovprečno donosnost, certifikati z zavarovano glavnico in druge vrste certifikatov, ki se med seboj razlikujejo glede na obseg in vrsto tveganj, katerim je investitor izpostavljen.

7.5 Posli zamenjave – »swap«

Pogodba o zamenjavi je izvedeni finančni instrument, pri katerem stranki zamenjata en denarni tok za drugega (pri valutni zamenjavi se hkrati dogovorita še za obratni denarni tok z datumom v prihodnosti, ob zapadlosti valutne zamenjave), ki ju izračunata glede na »osnovni instrument« (najobičajnejši so valutna zamenjava – FX swap, zamenjava obrestnih mer – IRS, osnovni instrument pa je lahko tudi indeks, blago ali drugo).

Pogodba o zamenjavi se lahko uporabi v kombinaciji z opcijo. Opcije na zamenjavo (»swaption«) so transakcije, na podlagi katerih kupec v zameno za plačilo premije pridobi pravico, da do dogovorjenega datuma ali na dogovorjeni datum sklene predhodno dogovorjeno pogodbo o zamenjavi. Obrestne »kapice«, »dna« in »ovratnice« stranki omogočajo, da se v zameno za plačilo ali prejem premije zaščiti ali izpostavi nihanju vrednosti ali nivoju osnovnega instrumenta.

Pri trgovanju z izvedenimi finančnimi instrumenti, s katerimi se ne trguje na borzi (vključno s posli zamenjave), je stranka močno izpostavljena tudi t. i. »tveganju nasprotne stranke«, torej tveganju in nemožnosti nasprotne stranke izpolniti zapadle obveznosti, ki izhajajo iz finančnega instrumenta.

Obseg trgovanja s finančnimi instrumenti zamenjav se je v zadnjih letih močno povečal in postal za nekatere osnovne instrumente likvidnejši, mnoge banke in investicijsko bančna podjetja delujejo kot principalni in posredniki ter uporabljajo standardizirano dokumentacijo o zamenjavah, vendar kljub temu ni mogoče zagotoviti, da bo likviden sekundarni trg obstajal ob katerem koli času za kateri koli posamezen posel zamenjave.

8. Sestavljeni finančni instrumenti/košare

Vsi sestavljeni finančni instrumenti, kot so na primer obveznice z nakupnimi boni, strukturirani depozit, vezan na valutni par, strukturirani depozit, vezan na ceno blaga, so izpostavljeni tveganju vseh finančnih instrumentov, iz katerih so sestavljeni. Pri tovrstnih finančnih instrumentih je prisotno večje tveganje kot na splošno pri posameznem instrumentu (negativni vplivi posameznih vrst tveganj, ki izhajajo iz posameznega dela sestavljenega finančnega instrumenta, se namreč lahko pojavijo hkrati in skupaj), čeprav lahko nekateri sestavljeni instrumenti vključujejo

elemente za omilitev nekaterih tveganj, na primer instrumenti z zaščito glavnice. Pri strukturiranem depozitu na valutni par ali na ceno blaga lahko investitor ob zapadlosti takega instrumenta dobi manj, kot je prvotno investiral (razen v primeru zaščite glavnice), maksimalna izguba pa je omejena na višino vločka. Na vrednost košare produktov, kot so delnice, indeksi itd., lahko vpliva število in kakovost referenčnih instrumentov, ki jih košara vsebuje. Spremembe vrednosti posameznega referenčnega instrumenta v košari na splošno bolj vplivajo na vrednost košare, če košara vsebuje manjše število različnih referenčnih instrumentov ali pa večji delež posameznega referenčnega instrumenta. Poleg tega je v primeru, da so referenčni instrumenti v košari skoncentrirani v določeni panogi, vrednost take košare bolj odvisna od ekonomskih, finančnih in drugih dejavnikov, ki vplivajo na to panogo, kot pa če košara vsebuje referenčne instrumente iz več panog.

4. del: Informacije o ravnanju s finančnimi instrumenti in denarnimi sredstvi stranke

Banka vodi finančne instrumente in denarna sredstva stranke, s katerim Banka razpolaga bodisi v svojem imenu in za račun strank bodisi v imenu in za račun strank in ki jih je pridobila pri opravljanju investicijskih oziroma pomožnih investicijskih storitev za stranke (v nadaljevanju skupaj: »**vođenje finančnih instrumentov in denarnih sredstev strank**«), v skladu s pravili skrbnega ravnanja s finančnimi instrumenti in denarnimi dobroimetjem strank, navedenimi v ZTFI.

V primeru borznega posredovanja, vođenja računov nematerializiranih vrednostnih papirjev, zbirne hrambe vrednostnih papirjev, izdanih kot pisne listine, gospodarjenja s sredstvi strank in skrbniških storitev, Banka vodi finančne instrumente in denarna sredstva stranke v skladu z določili s stranko v ta namen sklenjene pogodbe o borznem posredovanju, pogodbe o vođenju računov nematerializiranih vrednostnih papirjev, pogodbe o zbirni hrambi vrednostnih papirjev, izdanih kot pisne listine, pogodbe o gospodarjenju s sredstvi strank in pogodbe o zagotavljanju skrbniških storitev ter notranji akti Banke. Vse pravice in upravičenja stranke v zvezi s finančnimi instrumenti in denarnimi sredstvi stranke, ki grede stranki pri opravljanju v tem odstavku navedenih storitev, zlasti (a ne izključno le) pravica stranke do razpolaganja s finančnimi instrumenti, ki so predmet nakupnega posla, oziroma pravica do razpolaganja stranke s kupnino, pridobljeno iz naslova prodajnega posla, oziroma z zneskom neizkoriščenega predujma (danega Banki za izvršitev nakupnega naročila), pravice stranke do izročitve Banki v gospodarjenje izročeni sredstev stranke ter pravica do donosov iz naslova upravljanja finančnih instrumentov stranke, so natančneje urejene v prej navedenih pogodbah.

Banka pri Banki Slovenije odpre poseben denarni račun, prek katerega sprejema vplačila in opravlja izplačila iz poslov, ki jih je sklenila za račun stranke, in vodi denarno dobroimetje stranke. Banka v zvezi s vsakim denarnim računom strank vodi evidenco. Banka prek posebnega denarnega računa stranke ne sme sprejemati vplačil in opravljati izplačil iz poslov, ki jih je sklenila za svoj račun. Banka vodi finančne instrumente in denarna sredstva stranke ločeno od finančnih instrumentov in denarnih sredstev Banke. Banka za račun in v imenu stranke pri centralnem depozitarju vodi račun nematerializiranih finančnih instrumentov. Banka na hišni račun ne sme prenesti finančnih instrumentov, katerih imetnik je stranka oziroma ki jih je pridobila za račun stranke, razen če za tak prenos obstajajo veljavni pravni temelji. Banka finančnih instrumentov, katerih imetnik je, ne sme voditi na račun stranke, ki ga vodi sama. Banka za račun stranke vodi trgovalni račun stranke, račun gospodarjenja s sredstvi stranke, skrbniški račun ter evidenco stanja in prometa s finančnimi instrumenti in denarnimi sredstvi stranke.

V primeru, da so finančni instrumenti stranke vpisani v centralnem depozitu, jih Banka vodi v skladu s pravili, ki se uporabljajo za ta depo. V primeru, da pravila centralnega depozita omogočajo vođenje računov strank v njem, Banka stranko na to možnost izrecno opozori in ji v zvezi s tem poda vse informacije v obsegu, kot je določen z določili ZTFI. Če stranka zahteva, da se njeni finančni instrumenti vodijo prek njenega računa v centralnem depozitu, Banka v primeru, da je članica tega centralnega depozita, odpre in vodi račun stranke, na katerem so vpisani ti finančni instrumenti, če pa ni članica tega centralnega depozita, v imenu in za račun stranke zagotovi, da član centralnega depozita odpre in vodi račun stranke, pri katerem so vpisani ti finančni instrumenti. V primeru, da Banka vodi finančne instrumente strank v centralnem depozitu za račun strank prek svojega računa v centralnem depozitu ali prek drugega vmesnega poddepozitarja, Banka vzpostavi in vodi poddepo teh finančnih instrumentov (v nadaljnjem besedilu: »poddepo«), pri čemer stranki zagotavlja vse pravice in upravičenja v zvezi z razpolaganjem z v poddepo vpisanimi finančnimi instrumenti, skladno z določili ZTFI, pogodbe o opravljanju skrbniških storitev, pogodbe o gospodarjenju s sredstvi strank in pravili poddepozita ter drugimi akti Banke. Stranka, v dobro katere so v poddepoju vpisani finančni instrumenti določene vrste, lahko od Banke, v skladu z določili ZTFI in pravili poddepozita, kadar koli zahteva, da ji izroči finančne instrumente.

5. del: Izključitev odgovornosti banke

Banka ne odgovarja za dejanja in/ali za opustitve dejanj katere koli tretje osebe, prek katere se vodijo finančni instrumenti in denarna sredstva stranke (v nadaljevanju: »**tretja oseba**«), niti za posledice, ki jih stranka utegne utrpeti zaradi nesolventnosti tretje osebe, niti za morebitno neposredno ali posredno nastalo škodo, stroške ali druge obveznosti, ki bi jih stranka utrpela iz tega naslova.

Informacija o razvrščanju strank NLB d.d.

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Trg republike 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: **Banka**) za namen opravljanja investicijskih in storitev in poslov ter pomožnih storitev s finančnimi instrumenti, za katere ima dovoljenje Banke Slovenije, svoje stranke v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d. razvršča v tri kategorije:

- neprofesionalne stranke
- profesionalne stranke in
- primerne nasprotne stranke.

Stranka lahko zahteva drugačno obravnavo pisno na naslov: NLB d.d., Pravna pisarna za varovanje zakonitosti poslovanja, Trg republike 2, 1520 Ljubljana. V zahtevi mora stranka izrecno navesti, kakšno obravnavo želi.

1. Profesionalna stranka je stranka, ki ima ustrezno strokovno znanje in izkušnje, da lahko sama sprejema investicijske odločitve in oceni tveganje, povezano z njimi, in ki je v skladu z 207. do 209. členom Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS, št. 67/2007; v nadaljevanju: **ZTFI**) obravnavana kot profesionalna stranka.

Skladno z ZTFI se za profesionalne stranke štejejo:

- a) osebe, ki morajo pridobiti ustrezno dovoljenje pristojnega nadzornega organa države članice ali tretje države oziroma drugače pridobiti pravico delovati na finančnih trgih, in sicer:
- kreditne institucije,
 - investicijska podjetja,
 - druge nadzorovane finančne družbe,
 - zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe,
 - kolektivni naložbeni podjetji in družbe za upravljanje teh podjetij,
 - pokojninski skladi in družbe, ki upravljajo te sklade,
 - osebe, ki trgujejo z blagom in izvedenimi finančnimi instrumenti na blago,
 - lokalna podjetja v pomenu, opredeljenem v drugem odstavku 14. člena Zakona o bančništvu (Ur.l. RS 131/06, v nadaljevanju: **ZBan-1**),
- b) velika podjetja, ki na ravni podjetja ustrezajo najmanj dvema od teh meril:
- bilančna vrednost njihove aktive dosega 20.000.000 EUR,
 - njihovi čisti letni prihodki od prodaje dosega 40.000.000 EUR,
 - vrednost njihovega lastnega kapitala dosega 2.000.000 EUR,
- c) Republika Slovenija in druge nacionalne in regionalne oblasti, osebe javnega prava, ki upravljajo javni dolg, Banka Slovenije in druge centralne banke, mednarodne in nadnacionalne institucije, kot so Svetovna banka, Mednarodni denarni sklad, Evropska centralna banka, Evropska investicijska banka in druge podobne mednarodne organizacije,
- d) drugi institucionalni vlagatelji, katerih redna dejavnost je vlaganje v finančne instrumente, vključno s subjekti, ki se ukvarjajo s sekuritizacijo premoženja ali drugimi posli financiranja.

Profesionalne stranke ne zapadejo v sistem jamstva za terjatve vlagateljev Banke po 461. členu ZTFI. Prav tako Banka ni dolžna preverjati njihovega znanja in izkušenj v skladu z 214. členom ZTFI, saj se zanje domneva, da imajo ustrezna znanja in izkušnje, da so vsi investicijski produkti ter storitve Banke primerni zanje.

Če stranka zahteva višjo raven varstva (profesionalna stranka zahteva neprofesionalno obravnavo), se smiselno spremenijo pogoji poslovanja. Stranke, ki se po samem zakonu štejejo za profesionalne in zahtevajo obravnavo kot neprofesionalne stranke, kljub temu ne zapadejo v sistem jamstva za terjatve vlagateljev Banke (461. člen ZTFI).

2. Neprofesionalna stranka je vsaka druga stranka razen profesionalne.

Banka za namen varstva interesov neprofesionalnih strank tako od stranke kot od potencialne stranke pred začetkom opravljanja posamezne investicijske storitve oziroma nudenja posameznega produkta, razen produktov in pod pogoji iz 215. člena ZTFI, v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d. od stranke zahteva informacije o njenem znanju in izkušnjah, pomembnih za posamezno vrsto storitev ali produktov. V primeru storitve gospodarjenja s finančnimi instrumenti ali/in investicijskega svetovanja Banka od stranke zahteva še informacije o njenem finančnem položaju in o njenih naložbenih ciljih. Kljub temu, da Banka na podlagi informacij o stranki ugotovi, da je posamezna investicijska storitev oziroma produkt ustrezen in/ali primeren za stranko, Banka to stranko še vedno obravnava kot neprofesionalno stranko.

Če Banka ugotovi, da posamezna investicijska storitev oziroma produkt ni ustrezen in/ali primeren za neprofesionalno stranko, mora stranko na to opozoriti.

Banka stranko opozarja, da v primeru ko stranka ne želi posredovati informacij ali posreduje samo nepopolne informacije glede svojega znanja in izkušenj ter finančnega položaja in naložbenih ciljev, Banka ne more oceniti, ali je določena investicijska storitev oziroma produkt, primerna za to stranko.

Če neprofesionalna stranka zahteva nižji nivo varstva (profesionalno obravnavo), mora izpolnjevati vnaprej določene kriterije 208. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Ur.l. RS št. 67/2007, v nadaljevanju: ZTFI) in pisni zahtevi za drugačno obravnavo predložiti pisno izjavo, da razume posledice izgube varstva pravic, ki jih je imela kot neprofesionalna stranka.

3. Primerna nasprotna stranka po samem zakonu je oseba države članice:

- investicijsko podjetje,
- kreditna institucija,
- zavarovalnica oziroma pozavarovalnica,
- kolektivni naložbeni podjetji UCITS in družbe, ki upravljajo te podjetja,
- pokojninski skladi in družbe, ki upravljajo te sklade,
- druge nadzorovane finančne družbe,
- osebe, katerih redno dejavnost predstavlja poslovanje s finančnimi instrumenti na blago oziroma izvedenimi finančnimi instrumenti na blago za svoj račun, razen če so vključene v skupino, katere osnovna dejavnost je opravljanje investicijskih storitev,
- osebe, ki imajo položaj lokalnega podjetja po drugem odstavku 14. člena ZBan-1.

Poleg naštetih družb lahko Banka brez posebne zahteve stranke razvrsti v kategorijo primerna nasprotna stranka, tudi drugo družbo države članice, ki izpolnjuje vnaprej določene zahteve, ki vključujejo količinske pragove.

Kot primerno nasprotno stranko lahko Banka razvrsti stranko, za katero opravlja transakcije, ki pomenijo posredovanje ali izvrševanje naročila stranke ali poslovanja Banke za svoj račun.

V primerih, ko Banka za primerno nasprotno stranko opravlja tudi ostale investicijske storitve, Banka tako stranko za ostale storitve ustrezno razvrsti med profesionalne ali neprofesionalne stranke.

Za primerne nasprotne stranke Banka ni dolžna upoštevati nekaterih zakonskih določil varnega in skrbnega poslovanja v skladu s 235. členom ZTFI, vključno:

- Banka ni dolžna izvrševati naročil pod najugodnejšimi pogoji za primerne nasprotne stranke (226. – 229. in 231. člen ZTFI),
- Banki ni treba ločeno za vsako primerno nasprotno stranko voditi vseh dokumentov o pogodbah o investicijskih storitvah (sedmi odstavek 202. člena ZTFI),
- določbe o informacijah in tržnih sporočilih (212. člen ZTFI),
- Banka nima pojasnilnih obveznosti do primerne nasprotne stranke (214., 215. in 218. člen ZTFI),
- s primerno nasprotno stranko Banka ni dolžna skleniti pisne pogodbe in ji predložiti splošnih pogojev poslovanja (216. člen ZTFI),
- Banka primerni nasprotni stranki ne poroča o opravljenih poslih (217. člen ZTFI).

Če primerna nasprotna stranka zahteva višji nivo varstva za transakcije oziroma posle s finančnimi instrumenti in pri tem izrecno ne navede, ali bi želela profesionalno ali neprofesionalno obravnavo, jo Banka obravnava kot profesionalno stranko. Če stranka zahteva višjo raven varstva se smiselno spremenijo pogoji poslovanja

Opozorilo

To obvestilo velja kot pisno opozorilo Banke iz 2. točke prvega odstavka 209. člena ZTFI o varstvu in pravicah strank. Stranka poda izjavo iz 3. točke prvega odstavka 209. člena ZTFI, da se zaveda posledic izgube varstva pravic, če v skladu s Politiko razvrščanja strank NLB d.d. zahteva nižji nivo varstva.

Banka stranko opozarja, da je stranka dolžna Banko sproti obveščati o kakršnikoli spremembi, ki bi lahko vplivala na njeno razvrstitev v posamezno kategorijo.

NLB d.d.
Trg republike 2
SI-1000 Ljubljana

T: +386 1 477 20 00
E: info@nlb.si
www.nlb.si